

GLASILO OBČINE MEŽICA

ŠUMC

KAZALO

BESEDA UREDNICE

2

UVOD

3

PROSLAVA OB OBČINSKEM PRAZNIKU NAŠE OBČINE

4

BARBARIN SEJEM

11

POROČILO O IZIDU VOLITEV ZA ŽUPANA OBČINE MEŽICA

13

POROČILO O IZIDU VOLITEV ZA OBČINSKI SVET OBČINE MEŽICA

14

BREZPLAČNA RAČUNALNIŠKA IZOBRAŽEVANJA
ZA PREBIVALCE MEŽIŠKE DOLINE

17

PRAVO VSEM, HUMANITARNO DRUŠTVO PRAVO ZA VSE

18

PRAVNI NASVET: SOVRAŽ NI GOVOR NA DRUŽBENIH OMREŽJIH

19

NAJBOLJŠI FRIZERJI NA SVETU SO IZ MEŽICE

21

MEŽIČARJI OD TOD IN TAM: ALEKSANDRA SCHULLER

22

K24: NAJTEŽJI KOROŠKI HRIBOVSKI IZZIV
V TEKMOVALNI RAZLIČICI

28

SPOZNAVAJMO VRHOVE NAD MEŽICO

30

ŠOLA ZDRAVJA MEŽICA

32

PRENOVA BALINIŠČA MEŽICA

34

KEGLJANJE NA VRVICI – RUSKO KEGLJANJE

35

PLANINSKO DRUŠTVO MEŽICA V LETU 2018

37

EVROPSKO PRVENSTVO JKA KARATEJA ZA MLAJŠE IN
VETERANSKE KATEGORIJE 2018

41

PRVA VELIKA RAZSTAVA AMATERSKIH
USTVARJALCEV V MEŽICI

42

DAN EVROPSKEGA SODELOVANJA V
GEOPARKU KARAVANKE

44

KD PORM MEŽICA: KAJ SMO POČELI LETOS?

46

SVEČANA RUDARSKA UNIFORMA

48

TRESKA

50

ERASMUS+

51

IKDM PERKMANDELCI

52

PRISPEVKI VRTCA IN ŠOLE MEŽICA

53

DOSEŽKI MEŽIŠKIH UČENCEV GLASBENE ŠOLE RAVNE

56

GLEDALIŠKI ABONMA 2019

57

DOGODKI IN PRIREDITVE - VESELI DECEMBER 2018

58

Beseda urednice

Dragi čas,

spet si prehitro obračal kazalce na uri, trgal liste s koledarja, priganjal letne čase in obrnil leto še preden smo se zares navadili, da se piše 2018. Naučil si me, da, pa kakorkoli že obračam, mi jih daš 24 na dan, 7 na teden, 4 na mesec, 365 na leto, jaz pa naj z njimi razpolagam čim bolj racionalno. Naučil si me, da mi jih daš vsak dan isto število, moja naloga pa je, da skozi ne drvim brezglavo, da zavestno upočasnim korak in se spravim z dejstvom, da velikokrat vanje ne morem strpati vsega, kar želim.

Dragi čas, čas je, da te neham pogrešati, ampak te končno opazim.

Dragi bralci,

nekateri časi so nepozabni. V tej številki o njih govori naša nekdanja sokrajanka Aleksandra Schuller. Delček njenega časa je nepozaben tudi zame. Bila sem ena izmed »protagonistov v dveh projektih, ki smo jih spravili pod streho«. Z vsemi žavbami namazane osnovnošolce nas je takrat gimnazijka navdušila za gledališče in popeljala celo na odre zunaj našega kraja. Danes se mi zdi to fascinantno in Aleksandra je vsekakor nekdo, ki je v moj čas vtkan z vidnejšimi nitmi.

V tem Šumcu pišemo tudi o uspehih, do katerih vodi pot, ki zahteva ogromno časa; ti uspehi so dokaz, da je bil to posvečen čas. Tisti, ki so jih dosegli pa tako rekoč niso imeli kaj dosti (prostega) časa.

Ah, čas, le kdo bi te razumel?!

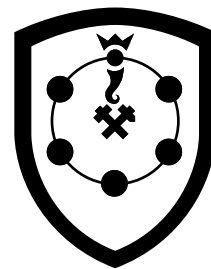
Pred nami so dnevi, ko si bomo podarjali vse mogoče. Meni se zdi v dobro voljo zaviti in s čuječnostjo ozaljšati čas za drage lepo darilo. Takrat bodo na dan prišli spomini na neke druge čase in se ustvarjali tisti, ki jih bomo veseli v časih, ki še pridejo.

Želim vam lepe čase in da bi si brez slabe vesti znali vzeti nekaj časa tudi zase.

Srečno!

Jerneja Vertačnik

Spoštovane občanke in občani,

zakorakali smo v mesec december, ko se oziramo nazaj in delamo "inventuro" leta, ki se izteka in ko se hkrati oziramo naprej, v prihodnost, v leto, ki prihaja. Prisegamo, dajemo si skrite obljube, zaobljube in izrekamo želje. Želje zase in za bližnje.

VOŠČILO OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN ENOTNOSTI

Spoštovane občanke,
spoštovani občani,

iskreno vam čestitam ob našem državnem prazniku, 26. decembru, dnevu samostojnosti in enotnosti. Takrat se Slovenke in Slovenci ponosno spominjamo plebiscita, na katerem smo izglasovali samostojno državo Slovenijo.

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

Mesec december je prav gotovo čas praznovanj in obdarovanj, majhnih in velikih pričakovanj, toplih objemov in otroškega smeha. Je čas, ko se srečamo s sorodniki, prijatelji in znanci. Da bi obogatili ta čas in polepšali praznične dni, smo za vse Vas tudi letos pripravili pestro decembrsko dogajanje v okviru Veselega decembra v Mežici 2018.

Mežica se je tako v decembru zopet odela v čarobno svetlobno okrasitev, k posebnemu razpoloženju pa bo pripomogel tudi zanimiv in vsako leto malo drugačen prednovoletni program. Poleg pestrega programa prireditev, ki bodo potekale na prostem pred Narodnim domom, bodo svoje praznične programe pripravila tudi društva in ustanove v našem kraju: koncert v turističnem rudniku Mežica, Božično-novoletni direndaj za otroke, srečanje z Božičkom pri palčkovi jami, koncert Pihalnega orkestra Rudnik Mežica ... Vse to in še več boste našli tudi v tej izdaji občinskega glasila ŠUMC, kjer je program podrobneje predstavljen. Veseli december v Mežici 2018 bo čaroben.

Nikar ga ne zamudite!

Spoštovani, za božič vam želim mir, veselje in dobroto, v novem letu, polnem zdravja in sreče, pa naj vas spremljajo pogum, optimizem in vztrajnost. S povezovanjem ter uspešnim sodelovanjem naj postanejo vse poti prave in vsi cilji dosegljivi.

Župan Občine Mežica
Dušan Krebel

PROSLAVA ob občinskem prazniku naše občine

Proslava ob občinskem prazniku Občine Mežica, na dan, ko goduje Sv. Barbara, zaščitnica rudarjev, 4. decembru, je minila v znamenju slovesne podelitve občinskih priznanj. Prireditelji so z glasbenimi točkami obogatili Dejan Dimec-Dimmi in družina Kobolt. Ekipa Javnega kulturnega zavoda Narodni dom Mežica, ki je predstavo pripravila, se je ob 100. obletnici enega največjih slovenskih pisateljev dotaknila tudi Ivana Cankarja in njegovih del, Cankarjevo Skodelico kave in odlomek iz knjige Bela krizantema, je upodobil Žiga Berložnik. Prejemniki priznanj na področju športa, ki jih podeljuje Občinski svet Občine Mežica, prejemniki županovega priznanja in prejemniki zlatega grba Občine Mežica so poleg priznanja prejeli še belo krizantemo, ki ima simboličen pomen.

Prejemniki priznanj Občine Mežica 2018:

PRIZNANJA OBČINE MEŽICA NA PODROČJU ŠPORTA

- Priznanje za perspektivno športnico leta prejme **Neža Mori**.
- Priznanje za športnika leta prejme **Luka Plaznik**.
- Plaketo za življenjsko delo na področju športa prejme **Vladimir OVNIČ**.

PRIZNANJE ŽUPANA OBČINE MEŽICA

- prejme **prostovoljno gasilsko društvo Mežica**, ob 120-letnici delovanja.
- **Ivanu Peterlinu**, zamejskemu športnemu delavcu za 30 letno sodelovanje pri krepitvi vezi med zamejskim Amaterskim športnim združenjem AŠZ SLOGA iz Opčin pri Trstu in Občino Mežica župan podeljuje posebno priznanje.

ZLATI GRB OBČINE MEŽICA PREJMEJO

- **Nenad Donau** – za njegov bistven prispevek k vzpostavitvi, razvoju in delovanju sistema Zaščite in reševanja v Občini Mežica.
- **Mirko Vačun** – njegovo delo je pomemben prispevek k razvoju kraja in ohranjanju delovnih mest v Mežici.
- **Franc Oto** – za njegovo dolgoletno udejstvovanje in prostovoljno delo v kraju ter bistven prispevek k bogatitvi kulturnega življenja v občini Mežica.
- **Jožef Grauf** – za njegov bistven prispevek k razvoju zborovskega petja v občini.
- **Mag. Vida Potočnik** – za dolgoletno v trajnostni razvoj lokalnega okolja usmerjeno strokovno delo, ki ga je dopolnjevala z družbeno aktivnim delovanjem, s katerim je znala motivirati tudi druge ljudi dobre volje v ideji, da lahko vsak prispeva po svojih zmožnostih za boljši jutri.

Prejemnikom priznanj iskrene čestitke.

Ob 24. prazniku Občine Mežica smo tako lahko skupaj preleteli dobro in slabo, obeležili dosežke, nagradili zaslužne – v kraju, ki nas povezuje, saj drug drugemu hote ali nehoti sooblikujemo dom, bližnje odnose, življenje. Utripamo s krajem, v katerem živimo, delamo ... Tako se zdi, da še vedno drži Cankarjev zapis: »Če kdaj, v teh časih je potreba, da si zvesto pogledamo iz obraza v obraz, da si sežemo v roke, se strnemo v eno vrsto.«

Spoštovani občani in občanke, ob našem skupnem prazniku iskrene čestitke!

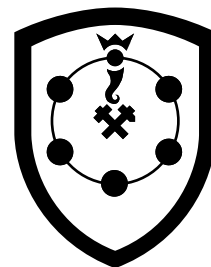
Občina Mežica

SVEČANI GOVOR ŽUPANA DUŠANA KREBLA NA PRIREDITVI V ČAST OBČINSKEMU PRAZNIKU OBČINE MEŽICA

Drage občanke, spoštovani občani.

Lepo pozdravljeni na današnji slovesnosti v počastitev občinskega praznika Občine Mežica. Prav poseben pozdrav velja letošnjim ter dosedanjim nagrajencem, častnim občanom Občine Mežica, ter cenjenim gostom. Med nami lepo pozdravljam tudi članice in člane Občinskega sveta Občine Mežica, predstavnike gospodarstva in javnih zavodov in predstavnike društvenega in klubskega življenja v naši občini.

Spoštovani, občinski praznik vedno pričakujemo z rahlim vznemirjenjem. Prepričan sem, da za vse nas in vas, ki se vsakodnevno trudimo na tako širokem družbenem področju, kot je lokalna skupnost ter delo in življenje v njej, ta praznik pomeni neizmeren ponos, potrditev pripadnosti kraju ter poklon naši tradiciji. Občinski praznik je vedno priložnost tudi za to, da se ozremo nazaj, ocenimo opravljeno delo in pogledamo v prihodnost ter si zastavimo nove cilje.

Za nami je štiriletno obdobje ustvarjanja, napredka, dosežkov in dokazovanja, na letošnjih lokalnih volitvah pa smo v mesecu novembru ponovno izvolili nove članice in člane občinskega sveta ter novega – starega župana Občine Mežica. V imenu vseh novoizvoljenih predstavnikov naše lokalne skupnosti se vam zahvaljujem za izkazano zaupanje in vam dajem obljubo, da se bomo za dobrobit našega kraja in Občine Mežica z vsem svojim znanjem, voljo in po naših najboljših močeh trudili tudi naprej. Zahvala gre tudi vsem, ki ste v občinskem svetu in delovnih telesih naše občine delovali do sedaj, saj je bilo opravljenega veliko dela in Mežica se je v zadnjih štirih letih spreminjala na bolje. Uresničili in dokončali smo mnoge projekte na različnih področjih, kot so:

- na področju izgradnje javnih stavb in objektov smo v mestnem jedru zgradili moderno zasnovan objekt tržnice, ob nogometnem igrišču stoji nov objekt za potrebe športa z lepo urejeno okolico, postavljena so nova otroška igrala ter fitness na prostem,
- na področju obnove in izgradnje cestne in komunalne infrastrukture smo obnovili cesto na Štenge, zgornji krak Lenartove ulice, Gosposvetsko cesto, Leško cesto mimo Merkatorja, ceste in dvorišča na zgornjem platoju Polene, pešpot na Stržovo, uredili smo parkirišča pred zdravstvenim domom ter povečali površino parkirišč na pokopališču Mirje,
- na področju družbenih in društvenih dejavnosti se lahko poleg pregovorno bogatega klubskega dogajanja pohvalimo z uspešnim zagonom ter aktivnostmi v našem Medgeneracijskem centru

Mežica, prislužili smo si laskav naslov Čebelam najbolj prijazna občina v Sloveniji in v okviru projekta MED-O-VITA po centru kraja uredili krožno učno čebelarsko pot.

V občini smo do sedaj za vse naložbe namenili znatna finančna sredstva in od države praviloma prav za vsak projekt pridobili nepovratna sredstva. Pri vseh naložbah smo upoštevali vodilo, da je v ospredje potrebno postaviti ljudi, njihove potrebe, želje in pričakovanja.

Tudi za štiriletno obdobje, ki je pred nami, imamo pripravljenih veliko novih projektov, ki bodo za našo občino prav

gotovo velik organizacijski in finančni zalogaj. Cilji, ki smo si jih zastavili precej visoko, bodo od nas tudi v prihodnje zahtevali veliko znanja, spretnosti ter včasih tudi tveganja. V mislih imam celotno obnovo regionalne ceste skozi kraj Mežica, izgradnjo dolinske kolesarske poti, nadaljnjo obnovo komunalno-cestne infrastrukture, nadaljnjo obnovo in dograditev športnih objektov ter dokončanje sanacije okolja zaradi posledic rudarjenja.

Vesel sem in upam, da to veselje in zadovoljstvo delim z vami, da se naša občina v zadnjih letih spreminja na bolje, da postaja bolj

urejena, okoljsko osveščena in prebivalcem prijazna. Trudimo se, da smo kos izzivom, ki se nam ponujajo in da bomo še naprej znali izkoristiti dane priložnosti. Da bomo dobri skrbniki dediščine, ki nam je zaupana, in da bomo bogato preteklost znali nadgraditi s sodobnimi in pogumnimi idejami. Vse to počnemo z dobro voljo in iskreno željo, da ustvarimo boljše pogoje za vse nas, ki prebivamo na tem lepem delu Koroške, v osrčju Mežiške doline.

Spoštovane občanke in občani Občine Mežica, naj se vam tudi ob letošnjem občinskem prazniku, ki ga že vrsto let praznujemo 4. decembra, na dan, ki simbolno

Fotografije: Miran Žlebnik

sovpada s praznikom Svete Barbare, ki je zaščitnica rudarjev, iskreno zahvalim za vašo pripravljenost, trud in naklonjenost pri doseganju skupnih ciljev. Naj se vam zahvalim za vašo potrpežljivost in razumevanje, kadar nam ne gre od rok tako kot bi si želeli.

Zahvaljujem se vsem bivšim in sedanjim svetnicam in svetnikom ter članicam in članom občinskih odborov za njihovo predanost in skrb pri oblikovanju ciljev in nalog, ki jih izpolnjuje občinska uprava. Iskreno sem vesel, da pri našem skupnem delu prevladuje zavest, da v naši lokalni skupnosti štejejo le tista konkretna dejanja, ki so namenjena nam vsem, ne glede na politične barve

in pripadnost. Verjamem, da skupaj zmoremo ohraniti in nadgraditi prepoznavnost, odprtost, gospodarsko uspešnost in socialno varnost v naši občini. Le tako bomo namreč ustvarili pogoje za kakovostno sobivanje in sodelovanje.

Naj se ob tej priložnosti zahvalim in iskreno čestitam letošnjim dobitnikom občinskih priznanj, saj njihovo delo bogati in plemeniti naš vsakdan. Naj bodo priznanja izraz hvaležnosti in spoštovanja, naj bodo spodbuda za delo vnaprej in zahvala za pomemben prispevek h kakovosti življenja v našem kraju.

Mesec december je čas praznovanj in obdarovanj,

majhnih in velikih pričakovanj, toplih objemov in otroškega smeha. Je čas, ko se srečamo s sorodniki, prijatelji in znanci. Tudi letos smo za vas pripravili pester program prireditev v okviru Veselega decembra v Mežici, ki bo pravljičen in čaroben, zato ga nikar ne zamudite.

Spoštovani, naj vas v novem letu, polnem zdravja in sreče, spremljajo tudi pogum, optimizem in vztrajnost. S povezovanjem ter uspešnim sodelovanjem naj postanejo vse poti prave in vsi cilji dosegljivi. Ob današnjem občinskem prazniku vam iskreno čestitam, želim prijetno praznovanje ter vam kličem – SREČNO MEŽICA!

Tako pa se je Ivan Peterlin zahvalil za priznanje:

Spoštovani gospod župan,
spoštovani vsi v dvorani!

Naj vam priznam, da se v tem trenutku v meni prepletajo občutki velike hvaležnosti in ganjenosti ob priznanju, ki ste mi ga podelili in ki je bilo povsem nepričakovano. Danes se resnično počutim kot pravi občan Mežice, počutim se del vas in čutim, da pripadam kraju, ki sicer ni moj rojstni kraj, a se je v letih že globoko zarisal v moje srce in dušo. Da, res je! Tako, kot je bilo povedano v utemeljitvi priznanja, v Mežico hodim z mladimi odbojkaricami in odbojkarji AŠZ Sloga iz Trsta vse od leta 1980 in to vsako poletje v mesecu avgustu. Iz hitrega izračuna lahko dobimo ta podatek: v vseh teh letih je svoje športno-delavne počitnice v Mežici preživel nad 2000 mladih tržaških fantov in deklet. Danes so tu že sinovi in hčerke tistih, ki so kot prvi prišli sem. Nastala je torej tradicija! Za naše odbojkarje je Mežica postala pojem, o njej se naši mladi športniki pogovarjajo že od januarja naprej, ko načrtujejo, kdo bo s kom delil sobo, kdo bo sedel pri isti mizi. Samo od sebe se poraja vprašanje, zakaj prav Mežica. Prvi razlog tiči že v naravi sami: Mežiška dolina, ta čudoviti kraj pod Peco, je nekaj enkratnega. Mi iz Trsta prihajamo semkaj meseca avgusta, ko je poletno sonce pri nas že dodobra ožgalo rastlinje, tako, da je takrat trava pri nas že skoraj rjava, listje je že porumenelo, tu pa naletimo na pravo oazo zelenja, tu je narava odeta v zeleni žamet. In ponoči ... se lahko spi, torej je tu tudi počitek!

Pogoji za vadbo – ti so res enkratni: treniramo v veliki športni telovadnici, ki je tako prostorna, da lahko istočasno v njej trenira več ekip. In zunanja igrišča, park in čudovite pešpoti, vse je lepo in urejeno. To so vadbeni pogoji, o katerih lahko pri nas samo sanjamo.

Dolžan sem vam še besedo o našem športu med Slovenci v Italiji. Prav gotovo je šport, poleg kulture, seveda, najbolj vitalni izsek naših dejavnosti. Pri nas imamo 59 slovenskih športnih društev s preko 1000 registriranimi tekmovalci. Naš šport ni samo iskanje rezultata, ampak je tudi nosilec drugačnih vrednot. Šport je sredstvo, s katerim utrjujemo naš slovenski jezik. V športnih društvih širimo manevrski prostor slovenskemu jeziku: poleg doma, šole, kulturnih središč, gledališča, morda cerkve, tudi športna igrišča. Zvesto se držimo pedagoškega načela, da se nič močnejše ne vtisne v srce in dušo mladega kot to, kar preizkusi sam na sebi. In če to poteka v slovenskem jeziku, potem je naš recept dokaj jasen. Pri nas še vedno bijemo vsakodnevni boj proti asimilaciji, ki je v letih požrla veliko naših ljudi. Naša naloga je, da z vsemi močmi krepimo Prešernovo državljanstvo.

V Mežici smo bili tudi takrat, ko je zaropotalo in pravzaprav nismo vedeli z gotovostjo, kaj bo prinesel jutrišnji dan. A ljudje niso dopustili, da bi kdo drug stopal po teh tleh, in kdor je mislil, da si bo to privoščil, se je sam umaknil. In nastala

je država, suverena Slovenija. In to je nekaj bistvenega tudi za naše mlade, ki vidijo in sami lahko opazujejo, da je njihova matična domovina danes moderna država, enaka med enakimi v evropski skupnosti, na kar so lahko ponosni. In tudi zaradi tega tako zvesto prihajamo v Mežico. To je kraj, ki ne pozna statičnosti in mi se iz leta v leto sprašujemo, ko prihajamo sem, kaj bomo novega našli, kaj je v enem letu zraslo. Občani morajo biti zadovoljni in hvaležni upraviteljem, ki zmorejo izostren pogled naprej, ki imajo pri svojem delu veliko tenkočutnost, da ustvarjajo življenjske pogoje, ki naj bodo čedalje prijaznejši in lepši. Na tak način in s takimi projekti se lahko mladi ustavijo doma, na svoji zemlji in ne iščejo sreče drugod. To je tudi recept, da možgane zadržiš doma, da ti ne odidejo prehitro.

Res veliko je vaše vlaganje v socialo. Vse to lahko razberemo tudi iz vašega bogatega občinskega glasila Šumc, ki nam nudi vrsto odličnih informacij.

In že sem pri koncu. Ob bližajočih se praznikih vam želim veliko sreče in zdravja. Naj bo novo leto 2019 prepleteno z uspehi. Bodite optimisti, saj ni razloga, da bi s pesimizmom gledali v jutrišnji dan. Z našimi športniki pa bomo prav gotovo še naprej še veliko let hodili v Mežico, saj vedno pridemo med prijazne ljudi.

Ivan Peterlin

16. Barbarin sejem

4. decembra goduje sv. Barbara – zavetnica rudarjev. Že v preteklosti so mežiški rudarji ta dan slavili kot svoj stanovski praznik, odkar pa je rudnik zaprt, za primerno počastitev tega dne skrbi Občina Mežica, v sodelovanju z nekaterimi krajevnimi društvi. Poleg občinske proslave s podelitvijo občinskih priznanj, je v kraju tudi letos potekal Barbarin sejem.

Barbarin sejem je bil letos že 16. zapored in kot je že tradicionalno, smo ga tudi tokrat pripravili prvo soboto v mesecu decembru, to je bilo 1. 12. 2018. Prvi Barbarin sejem smo v Turističnem društvu organizirali leta 2003, ko se je na Trgu

svobode pred občino predstavilo »le« okoli 5 domačih ponudnikov. Turistično društvo Mežica je pravzaprav sejem organiziralo že pred letom 2003, v sklopu prireditev Mežiškega poletja. Sejem je sprva potekal pred Peca commerce-m, kasneje pred Narodnim domom, ampak, ker ni in ni zaživel, smo sprejeli odločitev, da se prestavi v mesec december in se pod novim imenom, to je Barbarin sejem, prireja v spomin na rudarsko zgodovino našega kraja in v počastitev sv. Barbare.

Veseli nas, da smo vztrajali! Na letošnjem sejmu, v soorganizaciji Komunale Mežica in Občine

Mežica, je sodelovalo preko 30 ponudnikov, ki so poskrbeli, da je bila obiskovalcem na voljo pisana paleta najrazličnejših izdelkov domače obrti, in sicer adventno okrasje, različni ročni izdelki, nakit, pletenine, kulinarčne dobrote in medeni izdelki.

Barbarin sejem smo ponovno popestrili s kulturnim programom. Kot vsako leto se nam je tudi tokrat pridružil Moški pevski zbor Mežiški knapi, katerega člani ohranjajo rudarsko pesem in kulturno dediščino s področja zborovskega petja, za prijetno vzdušje pa so poskrbeli učenci in učenske Osnovne šole Mežica, ki so pod vodstvom učiteljic Polonce Bivšek, Renate Ravšer in Gordane Potočnik pripravili nekaj koroških bajž, zaigrali na harmoniko in zaplesali. Gospod Rudi Novak, vsestranski oblikovalec lesa nam je "v živo" predstavil nastajanje svojih umetnin. Tokrat je v spomin na slikarja Jožeta Tisnikarja izdelal krokarja – letos namreč mineva natanko 20 let od njegove smrti. Krokari pa ni bil le pogosta Tisnikarjeva upodobitev, ampak se z zlatim

prstanom v kljunu pojavi tudi v grbu Matije Korvina (corvus = vran, krokari) – kralja Matjaža.

V sklopu 16. Barbarinega sejma je potekala tudi uradna otvoritev novozgrajene tržnice.

16. Barbarin sejem ne bi uspel brez številnih posameznikov, ki so nam prijazno priskočili na pomoč. Za sodelovanje pri organizaciji prireditve se najlepše zahvaljujemo vsem zaposlenim na Komunali Mežica in Občini Mežica, za sooblikovanje kulturnega programa pa KD MPZ Mežiški knapi in OŠ Mežica. Najlepša hvala Darku Orlaču in DJ Borisu za ozvočenje in glasbeno podlago ter Rudiju Novaku. Nenazadnje ISKRENA HVALA tudi vsem obiskovalcem in ponudnikom sejma, ki ste s svojo prisotnostjo popestrili prireditve. Vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k projektu 16. Barbarin sejem, še enkrat iskrena hvala in SREČNO!

Za TD Mežica zapisala **Darja Komar**
Avtorica fotografij: **Tatjana Smuk**

Občinska volilna komisija je na podlagi 90. člena v zvezi s 108. členom Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/93 in spremembe; nadaljevanju: ZLV) na svoji 8. redni seji, dne 21. 11. 2018, sestavila

Poročilo

o izidu volitev za župana Občine Mežica

Občinska volilna komisija je na podlagi zapisnikov o delu volilnih odborov pri ugotavljanju izida glasovanja za župana Občine Mežica ugotovila naslednje rezultate glasovanja:

- I.
1. Na rednih lokalnih volitvah 18. 11. 2018 je imelo pravico voliti **3063 volivcev**, ki so bili vsi vpisani v volilne imenike.
 2. Skupno je glasovalo **1191 volivcev** ali **38,88 %** vseh volilnih upravičencev od tega:

na voliščih na dan glasovanja po volilnem imeniku	1165
po pošti	1
predčasno	25
s potrdilom	0

3. Skupno število oddanih glasovnic je bilo **1191** od tega **976 veljavnih** in **215 neveljavnih**.
4. Kandidat za župana je bil

Zap. št.	Ime in priimek	Število glasov	%
1	Dušan Kребel	976	100

- II. Občinska volilna komisija je na podlagi 107. člena ZLV ugotovila, da je za župana Občine Mežica izvoljen Dušan KREBEL, roj. 20. 1. 1957, stanujoč Möderndorferjeva pot 1, Mežica.

Občinska volilna komisija Občine Mežica izda na podlagi 91. člena v zvezi s 108. členom ZLV izvoljenemu kandidatu potrdilo o izvolitvi.

Namestnica predsednice	Vesna Skudnik
Članica	Žana Avberšek
Namestnik članice	Milan Gavez
Član	Dejan Kavtičnik
Namestnica člana	Betka Plaz
Članica	Mira Steblovnik
Namestnik članice	Franc Rožej

Blaž Šaloven, univ. dipl. prav.
tajnik Občinske volilne komisije

Predsednica Občinske volilne komisije
Janja Podričnik, univ. dipl. prav.

Občinska volilna komisija je na podlagi 90. člena v zvezi z 108. členom Zakona o lokalnih volitvah (Uradni list RS, št. 72/93 in spremembe; nadaljevanju: ZLV) na svoji 8. redni seji, dne 21. 11. 2018, sestavila

Poročilo

o izidu volitev za Občinski svet Občine Mežica

Občinska volilna komisija je na podlagi zapisnikov o delu volilnih odborov pri ugotavljanju izida glasovanja v Občinski svet Občine Mežica, ki šteje 14 članov, ugotovila naslednje rezultate glasovanja

- I. 1. Na rednih lokalnih volitvah 18. 11. 2018 je imelo pravico voliti **3063 volivcev**, ki so bili vsi vpisani v volilne imenike.
2. Skupno je glasovalo **1191 volivcev** ali **38,88 %** vseh volilnih upravičencev od tega:

na voliščih na dan glasovanja po volilnem imeniku	1165
po pošti	1
predčasno	25
s potrdilom	0

- II. Skupno število oddanih glasovnic je bilo **1191** od tega **976 veljavnih** in **215 neveljavnih**.

Posamezne liste, ki so navedene po izžrebanem vrstnem redu, so dobile naslednje število glasov:

Zap. št.	Ime liste	Št. glasov	
1	MIRKO JEZERNIK IN SKUPINA VOLIVCEV	53	4.57 %
2	SD – SOCIALNI DEMOKRATI	167	14.41 %
3	SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	128	11.04 %
4	SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA	53	4.57 %
5	SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	199	17.17 %
6	NSI – NOVA SLOVENIJA - KRŠČANSKI DEMOKRATI	40	3.45 %
7	MEŽICA BREZ MEJA	188	16.22 %
8	LISTA KAJŽAR ZA MEŽICO	217	18.72 %
9	LISTA ZA SOODLOČANJE IN POMOČ OBČANOM	114	9.84 %
	SKUPAJ	1159	

- II. Na podlagi 14. člena ZLV je Občinska volilna komisija ugotovila, da pripada posameznim listam naslednje število mandatov:

Zap. št.	Ime liste	Št. mandatov
1	MIRKO JEZERNIK IN SKUPINA VOLIVCEV	0
2	SD – SOCIALNI DEMOKRATI	2
3	SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA	2
4	SMC – STRANKA MODERNEGA CENTRA	0
5	SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA	3
6	NSI – NOVA SLOVENIJA - KRŠČANSKI DEMOKRATI	0
7	MEŽICA BREZ MEJA	3
8	LISTA KAJŽAR ZA MEŽICO	3
9	LISTA ZA SOODLOČANJE IN POMOČ OBČANOM	1
	SKUPAJ	14

Občinska volilna komisija je za posamezne liste kandidatov, ki so dobile mandat v občinskem svetu, ugotavljala vpliv preferenčnih glasov v skladu z drugim odstavkom 18. člena ZLV, ki določa kot sledi.

»Kandidati so izvoljeni po vrstnem redu na listi, razen če je najmanj četrtnina volivcev, ki so glasovali za posamezno listo kandidatov, oddala preferenčne glasove za posamezne kandidate z liste. V tem primeru so z liste izvoljeni kandidati, ki so dobili največje število preferenčnih glasov po zaporedju največjega števila preferenčnih glasov, v kolikor število preferenčnih glasov posameznega kandidata presega 10 odstotkov števila vseh glasov, oddanih za listo. Če po tem pravilu ni izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov pripada posamezni listi, se preostali mandati dodelijo kandidatom po vrstnem redu kandidatov na listi.

Za **SD – SOCIALNI DEMOKRATI** je bilo oddanih skupaj 112 preferenčnih glasov, kar je več kot 25 % oddanih glasov za to listo, zato se vrstni red za to listo določi po zaporedju največjega števila oddanih preferenčnih glasov za posamezne kandidate s te liste. Na tej listi je edini kandidat, to je kandidat pod zaporedno številko ena Tadej Pungartnik dobil 59 (35,33%) preferenčnih glasov in s tem presegel 10 % števila vseh glasov oddanih za to listo, zato se mu je dodelil mandat, ki pripada tej listi. Drugi mandat pripada naslednji kandidatki na listi pod zaporedno številko dve, to je kandidatka Marijanca Šumah Vertačnik.

Za **SLS – SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA** je bilo oddanih skupaj 79 (61,72%) preferenčnih glasov, kar je več kot 25 % oddanih glasov za to listo, zato se mora vrstni red za to listo določiti po zaporedju največjega števila oddanih preferenčnih glasov za posamezne kandidate s te liste. Na listi je en kandidat, to je kandidat pod zaporedno številko ena Lovro Vreš dobil 27 (21,09%) preferenčnih glasov in kandidatka pod zaporedno številko dve Darja Maurič, ki je dobila 19 (14,84%) preferenčnih glasov in s tem sta oba presegla 10 % števila vseh glasov oddanih za to listo, zato se jima je dodelita mandata, ki pripadata tej listi.

Za **SDS – SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA** je bilo oddanih skupaj 140 preferenčnih glasov, kar je več kot 25 % oddanih glasov za to listo, zato se mora vrstni red za to listo določiti po zaporedju največjega števila oddanih preferenčnih glasov za posamezne kandidate s te liste. Na tej listi je edini kandidat, to je kandidat pod zaporedno številko ena Miro Petek, ki je dobil 63 (31,66%) preferenčnih glasov in s tem presegel 10 % števila vseh glasov oddanih za to listo, zato se mu je dodelil mandat, ki pripada tej listi. Druga dva mandata pripada kandidatom pod zaporedno številko dve in tri, in sicer Tatjani Uranc in Ferdinandu Arlu.

Za **MEŽICA BREZ MEJA** je bilo oddanih 124 preferenčnih glasov, kar je več kot 25 % oddanih glasov za to listo, zato se mora vrstni red za to listo določiti po zaporedju največjega števila oddanih preferenčnih glasov za posamezne kandidate s te liste. Na tej listi sta dva kandidata presegla 10 % števila vseh glasov oddanih za to listo, zato se jima je dodelita mandata, ki pripadata tej listi na podlagi preferenčnih glasov, in sicer Aleksandru Praperju, ki je dobil 68 (36,17%) preferenčnih glasov in Boštjanu Lesjaku, ki je dobil 21 (11,17%) preferenčnih glasov. Tretji mandat te liste pa pripada kandidatki pod zaporedno številko dve Ljudmili Podričnik.

Za **LISTO KAJŽAR ZA MEŽICO** je bilo oddanih 127 preferenčnih glasov, kar je več kot 25 % vseh oddanih glasov za to listo, zato se mora vrstni red za to listo določiti po zaporedju največjega števila oddanih preferenčnih glasov za posamezne kandidate s te liste. Na tej listi je en kandidat presegel 10 % števila vseh glasov oddanih za to listo, zato mu dodeli mandat, ki pripada tej listi na podlagi preferenčnih glasov, in sicer kandidatu pod zaporedno številko ena Avgustu Gerdeju, ki je dobil 55 (25,35%) preferenčnih glasov. Drugi in tretji mandat te liste pripadata kandidatom pod zaporedno številko dve in tri, to sta Ema Žagar in Uroš Vrčkovnik.

Za **LISTO ZA SOODLOČANJE IN POMOČ OBČANOM** je bilo oddanih 81 preferenčnih glasov, kar je več kot 25 % vseh oddanih glasov za to listo, zato se mora vrstni red za to listo določiti po zaporedju največjega števila oddanih preferenčnih glasov za posamezne kandidate s te liste. Na tej listi je največ preferenčnih glasov 28 (24,56%) prejel kandidat Janez Rotovnik, zato se mu dodeli mandat, ki pripada tej listi na podlagi preferenčnih glasov.

Občinska volilna komisija ugotavlja, da so bili v skladu s 14. in 18. členom ZLV izvoljeni v Občinski svet Občine Mežica naslednji kandidati:

Tadej Pungartnik	SD
Marijanca Sumah Vertačnik	SD
Lovro Vreš	SLS
Darja Maurič	SLS
Miro Petek	SDS
Tatjana Uranc	SDS
Ferdinand Arl	SDS
Aleksander Praper	Mežica brez meja
Boštjan Lesjak	Mežica brez meja
Ljudmila Podričnik	Mežica brez meja
Avgust Gerdej	Lista Kajžar za Mežico
Ema Žagar	Lista Kajžar za Mežico
Uroš Vrčkovnik	Lista Kajžar za Mežico
Janez Rotovnik	Lista za soodločanje in pomoč občanom

V občinski svet se ni uspelo uvrstiti kandidatom iz liste:

Mirko Jezernik in skupina volivcev
SMC – Stranka modernega centra
NSI – Nova Slovenija – krščanski demokrati

Vsem izvoljenim kandidatom za člane Občinskega sveta Občine Mežica Občinska volilna komisija Občine Mežica izda potrdilo o izvolitvi na podlagi 91. člena ZLV.

Izid volitev se na podlagi 2. odstavka 90. člena ZLV objavi v občinskem uradnem glasilu, to je Uradnem listu RS.

Namestnica predsednice	Vesna Skudnik
Članica	Žana Avberšek
Namestnik članice	Milan Gavez
Član	Dejan Kavtičnik
Namestnica člana	Betka Plaz
Članica	Mira Steblovnik
Namestnik članice	Franc Rožej

Blaž Šaloven, univ. dipl. prav.
tajnik Občinske volilne komisije

Predsednica Občinske volilne komisije
Janja Podričnik, univ. dipl. prav.

Brezplačna računalniška izobraževanja ZA PREBIVALCE MEŽIŠKE DOLINE

LAS Mežiške doline sodeluje v projektu sodelovanja štirih LAS, z nazivom Digitalne rešitve ZA izzive podeželja. Projekt je sofinanciran s strani Evropske unije iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja 2014 – 2020. Projekt smo začeli izvajati v začetku septembra 2018, zaključili pa ga bomo konec maja 2021.

V okviru projekta bomo v letih 2019 in 2020, izvajali BREZPLAČNA računalniška izobraževanja v manjših skupinah z najmanj petimi udeleženci. Izobraževanja bodo vsebinsko prilagojena

potrebam prebivalcem Mežiške doline, izvajali pa jih bomo povsod tam, kjer bodo skupine prebivalcev za to izkazale interes.

Računalniška in digitalna pismenost sta danes postali osnovni znanji, nujno potrebni za razvoj posameznika na vseh področjih. Še večji pomen imajo ta znanja na odmaknjenih območjih našega podeželja, saj so potrebna za lažje zaposlovanje, komuniciranje, iskanje informacij ter vodenje kmetijskega gospodarstva in s tem povezane birokracije. Z računalniškimi izobraževanji bodo vključeni posamezniki pridobili znanja, ki bodo

pripomogla k dvigu kvalitete njihovega življenja.

VABIMO vse prebivalce z območja LAS Mežiške doline, da se vključite v BREZPLAČNA izobraževanja s področja informacijsko komunikacijske tehnologije in prepoznate priložnost in možnost za pridobitev oziroma nadgradnjo vaše računalniške in digitalne pismenosti.

Za več informacij smo vam na razpolago na telefonski številki 02 82 17 860 ali na elektronskem naslovu: info@las-md.si. Več o projektu si lahko preberete na naši spletni strani www.las-md.si.

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

VEŠJA RAZVOJA

PRAVO VSEM, humanitarno društvo Pravo za vse

Humanitarno društvo Pravo za vse je sopomenka za brezplačne pravne nasvete, ki se dajejo v okviru pravnih klinik ter v okviru spletnega svetovanja.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 2012 iz vrst takrat še študentov Pravne fakultete UM, danes uspešnih pravnikov. Društvo sestavlja 30 članov z najmanj univerzitetno izobrazbo. Namen ustanovitve društva je bil v zagotavljanju preventivnega pravnega varstva pravic posameznikov.

Društvo je svojo primarno brezplačno storitev zasnovalo na podlagi spletnega svetovanja. Spletno svetovanje je hitro, enostavno, anonimno in brezplačno. Spletno svetovanje poteka preko spletnega obrazca, ki je dostopen na www.pravozavse.si. V obrazec lahko vsakdo, ki ima dostop do interneta postavi svoje pravno vprašanje. Preko te storitve smo od leta 2012 s pravnimi nasveti pomagali že več kot 10.000 uporabnikom, ne le iz Slovenije, na nas se obračajo tudi tujci, ki se znajdejo v labirintu Slovenske zakonodaje.

Ambicije ekipe se po postavitvi spletnega svetovanja niso ustavile. Pravno svetovanje se je nadgradilo s klasično obliko svetovanja »z oči v oči«. Člani društva tako danes svetujejo že v treh pravnih klinikah. Pravne klinike zagotavljajo anonimno

in neposredno svetovanje strankam, ki dobijo takojšen odgovor na svoje vprašanje. Pravne klinike ne nadomeščajo dela odvetnikov, namen je dobiti zgolj prvo brezplačno informacijo pred nadaljnjim postopanjem. Na pravnem posvetu ne sestavljamo listin ali pišemo drugih pisanj, pač pa le usmerjamo in dajemo odgovore na morebitna vprašanja in dileme. V pravnih klinikah vas pričakujemo na naslednjih lokacijah:

Klinika v Mariboru, na naslovu: Univerza v Mariboru, Slomškov trg 15, 2000 Maribor, dvorana Severni stolp. Čas svetovanja je vsako sredo od 18:00 do 20:00.

Klinika v Črenšovcih, v prostorih občine, na naslovu Prekmurske čete 20, 9232 Črenšovci. Dosegljivi smo vsako prvo in tretjo soboto v mesecu, od 13:00 do 15:00.

Klinika v Ravnah na Koroškem, v društvenih prostorih nad Havano Ravne, Prežihova ulica 7, 2390 Ravne na Koroškem. Svetovanje poteka vsako prvo in tretjo soboto v mesecu, od 10:00 do 12:00.

V društvu se vse bolj zavedamo tudi, da ljudje iščejo pomoč šele oziroma predvsem tedaj, ko je običajno že prepozno, ko so roki za pravna sredstva in druga opravila že potekli. V sled navedenega smo dejavni tudi v okviru raziskovalno-pe-

dagoškega dela, na način, da objavljamo različne pravne prispevke na teme s področij, s katerimi se ljudje v večini srečujejo in kjer imajo težave. Prispevke smo najprej objavljali na različnih medijskih portalih, sedaj pa najdete obširno pravno bazo na naši spletni strani www.pravozavse.si pod zavihkom pravo za vse informira ali arhiv člankov.

Februarja 2015 smo pričeli triletni projekt v sodelovanju z Varuhinjo človekovih pravic Republike Slovenije pri izvajanju nalog in pooblastil državnega preventivnega mehanizma po določbi 5. člena Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, v okviru katerega izvajamo nadzor na krajih odvzema prostosti ter preverjamo ravnanje z osebami, ki jim je bila odvzeta prostost. S tem pripomoremo k izvajanju nadzora nad spoštovanjem prava v institucijah, ki so družbeno odmaknjena.

Filozofija društva je, da so pravo ljudje, zato želimo vrniti zaupanje v pravo, zaupanje v ljudi.

Žiga Cvetko, mag. prav.,
Humanitarno društvo
Pravo za Vse

Humanitarno društvo
PRAVO ZA VSE

SOVRAŽNI GOVOR na družbenih omrežjih

Sovražni govor je izražanje mnenj in idej, ki so po svoji naravi diskriminatorne (ksenofobične, rasistične, homofobične in podobno) in uperjene proti različnim manjšinam (narodnim, verskim, kulturnim, spolnim in podobno).

Sovražni govor temelji na prepričanju, da so nekateri ljudje manjvredni, ker zaradi posamezne osebne okoliščine (družbeni položaj, invalidnost, versko prepričanje, spolna usmerjenost ...) pripadajo določeni skupini. Njegov glavni cilj je razčlovečiti tiste, proti katerim je usmerjen, njegov namen pa je ponižati, prestrašiti in spodbuditi nasilje.

Besede, katerih namen je poniževati, razčlovečiti, odvzeti dostojanstvo, postaviti v podrejen položaj, vplivajo na to, kakšen položaj v družbi bodo imeli ljudje, proti katerim so usmerjene, kako bodo živeli, kako bodo z njimi ravnali drugi ljudje in tudi kako bodo razumeli sebe. Sovražni govor lahko enačimo s socialnim dejanjem, saj lahko grobo določi družbeni položaj tistih, proti katerim je usmerjen.

Sovražni govor pa je sedaj v porastu predvsem zaradi »poplave« družbenih omrežij kot so Facebook, Twitter, YouTube, Microsoft, Google+, Instagram in Snapchat. Prav navedena družbena omrežja so se sicer s podpisom posebnega kodeksa zavezala, da bodo večino upravičenih prijav nezakonitega sovražnega govora pregledala v roku 24 ur in onemogočila dostop do teh vsebin ob upoštevanju zakonodaje, a težava je predvsem v tem, da sovražni govor ni prijavljen in posledično ni odstranjen. Vsa družbena omrežja omogočajo prijavo sovražnega govora in vsako omrežje ima posebna navodila za prijavo le tega.

Sovražni govor je definiran v 63. členu Ustave in v 297. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) pod kaznivim dejanjem kot javno spodbujanje sovraštva, nasilja ali nestrpnosti. Za temeljno obliko

izvršitve kaznivega dejanja se lahko storilec kaznuje z zaporom do dveh let, medtem ko se lahko pri kvalificiranih oblikah storitve tovrstnih kaznivih dejanj storilec kaznuje z zaporom do petih let.

V kolikor se sovražni govor pojavi na internetu, lahko le- tega prijavite Spletnemu očesu (www.spletno-oko.si). Spletno oko je središčna točka za prijavljanje sovražnega govora na internetu v Sloveniji. Deluje v okviru Centra za varnejši internet, ki ga koordinira Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede. V primeru, da gre za sovražni govor, kateri bi izpolnjeval vse znake kaznivega dejanja, bo spletno oko kaznivo dejanje najavilo policiji. Sicer pa lahko tudi sami vsako obliko sovražnega govora naznanite policiji ali državnemu tožilcu.

Do pregona tovrstnih kaznivih dejanj velikokrat ne pride, temu pa je krivo tudi to, da je Vrhovno državno tožilstvo leta 2013 sprejelo Pravno stališče o kaznivih znakih za 297. člen kazenskega zakonika, ki so postavljeni izrazito visoko. Tako ni nujno, da protiustavna oblika govora hkrati izpolnjuje pogoje za kazenski pregon. Prav tako sovražni govor v nobenem primeru ne more biti kazniv, če v posledici ravnanja ni prišlo do ogrožitve ali motenja javnega reda in miru. V vsakem primeru mora za kaznivost izražanja obstajati objektivna možnost in tudi verjetnost (abstraktna nevarnost ni dovolj), da bi do kršenja javnega reda in miru prišlo. Poleg tega mora imeti kaznivi sovražni govor značilnosti govora, ki grozi s poškodbo objekta varstva (javnega reda in miru ali družbenih skupin).

Pri obravnavanju sovražnega govora je potrebno razločiti med pravico do izražanja in svobodo govora ter sovražnim govorom.

Danes je sovražni govor marsikje že prestopil mejo dobrega okusa. V Nemčiji je denimo v boju proti sovražnemu govoru parlament sprejel zakon, po katerem lahko spletno stran, katera ne bo pravočasno odstranila sovražnega govora, doleti denarna kazen v višini do 50 milijonov evrov.

Predvsem pa je naša odgovornost, da ob vseh objavah, ki nas vsakodnevno izzovejo h komentiranju, sami zavzamemo stališče, kaj je prav in kaj ne. Presodimo, v kakšen pogovor se vključimo, predvsem pa, kakšna je resnica o stvari, o kateri

imajo ljudje veliko za povedati, ter se mogoče vprašamo, zakaj ima nekdo toliko za povedati o določeni stvari. Vpletanje v pogovore in izražanje svojega mnenja seveda ni prepovedano, paziti pa je potrebno, da s svojimi stališči, ki niso nujno pravilna, ne spodbudimo sovražnega govora drugih, da koga s svojimi stališči ne konkretiziramo in užalimo, sploh če nismo prepričani o resničnosti svojih trditev. Veliko je pasti na družbenih omrežjih, kjer nekateri pogosto pod izmišljenimi imeni, zaradi katerih ostanejo anonimni namerno, »preveč svobodno« objavijo kakšen komentar, za katerega se že v naprej ve, da bo požel odziv širše množice in bodo sledila negodovanja in samo mi smo odgovorni za to, da ne nasedemo vsakemu tovrstnemu izzivu.

Res je naša ustavna pravica Svoboda govora, a le-ta ima v svoji definiciji vgrajeno omejitve. Naša svoboda govora se konča tam, kjer na kakršen koli način ogrozimo svobodo drugega, ki je zaradi naših besed lahko užaljen, ogrožen ali kako drugače prizadet.

Mogoče bi ne glede na možnost sklicevanja na demokratičnost, prepoved cenzure, ustavno varovano svobodo izražanja ter uzakonjeno prepoved javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti na mestu bil razmislek, kako bi se mi počutili, če se znajdemo enkrat na drugi strani – da enkrat ne komentiramo mi, ampak smo na strani, kjer naša dejanja, naše mišljenje, naša pripadnost določeni skupini »svobodno« komentirajo drugi.

Odvetnica **Janja Podričnik**

NAJBOLJŠI FRIZERJI NA SVETU SO IZ MEŽICE

Mežičana Petra Blatnik Maček in Matej Komar sta se z uvrstitvijo v finale najprestižnejše frizerske prireditve Alternative Hair Show v Londonu postavila ob bok najboljšim frizerjem na svetu.

Kar težko je verjeti podatku, da so se na najprestižnejši frizerski šov na svetu izmed skupno petih Slovencev v zgodovini prireditve, dolgi kar 36 let, uvrstili kar trije Mežičani. Pred dvema letoma Metod Tasič, letos pa sta Mežico, Koroško in Slovenijo zastopala Matej Komar in Petra Blatnik Maček. Organizatorji dobrodelnega frizerskega šova Alternative Hair Show vsako leto prejmejo na tisoče fotografij frizur oziroma kolekcij izpod rok najboljših frizerjev s celega sveta. Petra je bila izbrana na podlagi poslane moške kolekcije, Mateja pa je v finale šova ponesla ženska frizura.

Alternative Hair Show je torej prireditev, kjer se zberejo najboljši frizerji tega sveta. »Lahko

bi rekel, da so me nominirali za frizerskega Oskarja,« karikira Matej uvrstitev v finale. To, da so med petimi uvrščenimi Slovenci kar trije Mežičani, pa Matej ne pripisuje naključju ali višji sili. »To je enostavno odraz trdega dela, zastavljenega cilja biti najboljši, dobre ekipe in malce sreče,« pravi. »Poleg tega je odlična popotnica za naprej.« Londonski finale mu je vlil ogromno motivacije za bodoče ustvarjanje in mu potrdil, da stopa po pravi poti.

To je dosežek, h kateremu stremlje vsak frizer, pravi Petra. Pred tem se je na Alternative Hair Show prijavila že nekajkrat, a neuspešno, tokrat pa ji je preboj med najboljše na svetu vendarle uspel. »Poleg trdega dela in kreativnosti je

zadaj še celotna ekipa. Brez odličnih vizažistov in fotografov ni pogojev za uvrstitev, sama frizura še ne pomeni uspeha,« pojasnjuje Petra. Celoten koncept mora biti zastavljen na najvišjem nivoju, profesionalnost in kreativnost se mora odražati tudi v sami fotografiji in ličenju, celoten kontekst pa se mora povezovati z glavno temo šova.

Poleg tega pa je Alternative Hair Show dobrodelna prireditev; vsako leto zbirajo sredstva za pomoč otrokom, ki so zboleli za levkemijo. Tako so na letošnji prireditvi zbrali preko 200 tisoč funtov, celoten izkupiček pa so namenili dobrodelni organizaciji Fighting Leukemia.

Jon Petek

MEŽIČARJI OD TOD IN TAM

Naša današnja gostja je ustvarjalna na različnih področjih – nekatera od njih so tako posebna, da nisem bila prepričana, ali ji bom sploh znala zastaviti primerna vprašanja o njih. No, tista prva že niso bila kakšen hud problem, ko pa sem naletela na izraz avtentično gibanje in o tem malo pobrskala po medmrežju, mi je brž postalo jasno, da je bolje, da ne poizkušam pametovati – raje bom besedo kar takoj prepustila

doc. dr.
**ALEKSANDRI
SCHULLER**

Kako ste povezani z Mežico?

Če si človeka zamislim kot drevo, ki mu skozi rast poganjajo različni in ne nujno povezani koreninski sistemi, Mežica predstavlja vse najzgodnejše, kar je pomembno oblikovalo moje življenje. Mežica je zame danes mesto, kjer živita moja starša, Danica in Miroslav.

Se pa ob tem vprašanju pojavi tudi podoba cvetočih japonskih češenj ob Šolski poti. Najboljši razgled nanje je bil iz učilnice, kjer smo imeli fiziko. Mnogo bolj

kot kakšen *zakon težnosti* se me je dotaknila lepota krhkega rožnatega obilja, v katerem so se vsako pomlad za kratek čas pokazala ta drevesa ... V zadnjih letih se zaradi delovnih obveznosti nenehno premikam med Ljubljano in Koprom; če v to gibanje vključim še občasna potovanja, se mi zazdi, da sem tudi jaz neke vrste sodobna nomadka. Ki izjemno rada postane in si oddahne, da ne bi pozabila, da so korenine pomembne. Češnje me spremljajo – ko sem v Ljubljani, bivam v bližini dveh japonskih češenj, zmeraj s posebno

pozornostjo pozdravim čas, ko se začneta razcvetati.

Zdaj znam to izkušnjo ob pogledu s šolskega okna vsaj približno ubesediti: moč lepote, ki preseže ranljivost in minljivost vsega, kar je. Tukaj je tudi hvaležnost za to, da se še zmeraj (ali pa zmeraj bolj neposredno) čudim lepoti: v ljudeh, v naravi in urbanem okolju, v glasbi in gibanju, v umetnosti nasploh. Najbolj pa v preprostih vsakodnevnih situacijah; tudi v obdobjih življenjskih preizkušenj, ko se sreča in bolečina pretketa tako, da ju ni mogoče razločiti, temveč le sprejeti

njun soobstoj. Ali pa je morda tako, da zmeraj hodita z roko v roki, le človek tega ne prepozna rad? Morda je ta paradoks osnovna narava naših življenj: tudi v najbolj temnem je mogoče videti zametek svetlobe, izkusiti vsaj malo milosti in hvaležnosti. In seveda tudi obratno.

Zelo rada sem imela šolsko stavbo. Zdelo se mi je kot nekakšen grad, poln zanimivih, posebnih prostorov in prehodov, idealno mesto za udejanjanje ustvarjalnih sanj: imeli smo veliko raznovrstnih dejavnosti (zame pomembni so bili recitacijska skupina, šolski radio in časopis *Mladost pod Peco*), pri katerih sem sodelovala z velikim veseljem. Bili so tudi poskusi gledališkega krožka, ki pa so bolj jasno obliko dobili šele kasneje, ko sem bila že v srednji šoli na Ravnah na Koroškem in sem v okviru pedagoške prakse na OŠ Mežica vodila gledališko skupino: še zdaj vidim obraze protagonistov dveh projektov, ki smo jih ustvarili v tem času. Veliko gibanja, smeha, organizacijskega kaosa, predvsem pa iskrivosti. Lepo nam je bilo skupaj.

V zavest prihajajo žive podobne mojih sošolk in sošolcev iz osnovne šole; začutim vonj stare knjižnice na podstrehi Narodnega doma, kamor sva redno hodili s prijateljico Marijo Šumah. Knjižničar je bil gospod Jelenko, ki nama je zmeraj prihranil najnovejšo pridobitve: brali sva veliko in takorekoč vse po vrsti, od pravljic do romanov in kratkih zgodb ... Okus pla-

ninskega čaja v brunarici na drsališču, peskovnik pred blokom na Trgu 4. aprila, razgled z domačega balkona na smučišče, poleti kopališče ... Veselje ob nabiranju regrata spomladi, poleti borovnic; jeseni pa ob figuricah, ki mi jih je iz kostanjev, želoda in žira napravil oče... Sprehodi ob Meži v smeri proti Poleni; kasneje, ko smo že živeli na Stržovem, pa po gozdu do ribnika ... Vaše vprašanje je sprožilo reko spominov o vsem mogočem, kar je soustvarjalo moj takratni svet in je zdaj na svojstven način ohranjeno v meni.

Kakšno je bilo vaše otroštvo?

Zgodnjega otroštva se spomnim v svetlih barvah, z veliko toplino. Osnovnošolskega časa pa po občutku, da je pred menoj toliko razburljivih življenjskih možnosti in izbir: seveda so bili tudi preizkusi znanja in ocene; zaradi klepetanja med urami se je v spričevalu pojavil celo zaznamek *manj primerno vedenje*, haha ... Se mi pa zdi, da smo bili – v primerjavi z današnjimi poročili o preobremenjenosti otrok z (ob)šolskimi dejavnostmi – v osemdesetih in devetdesetih letih osnovnošolci precej bolj svobodni ter po lastnih interesih ustvarjalni kot je to mogoče danes.

Pomembna oseba v mojem otrostvu je bila *bica* Dorka. Živela je zelo skromno, a sem vedno imela občutek, da je v svojem jedru povsem neodvisna od zunanjih oblik blagostanja: njeno razkošje je bilo v njeni notranji jasnosti,

vedrini in osebnostni moči. Znala je razločiti zrno od plev in ob tem ohraniti zaupljivo odprtost do življenja, a tudi ubraniti svojo avtonomijo, kadar je to bilo potrebno; drugih ni presojala niti jim ni skušala ugajati. Preprosto je bila, kar je bila. Zdaj te lastnosti, na drugačen in njej lasten način, prepoznavam v svoji mami, s katero sva v moji odrasli dobi ustvarili lep prijateljski odnos, ki temelji na medsebojnem spoštovanju dveh žensk različnih generacij in življenjskih izkušenj ... Kot da bi izstopili iz modela mati – hči in se srečali v nekakšnem simbolnem ženskem sestrstvu, ki odpira nove načine dojemanja ter razumevanja druga druge.

Kadar imamo kot odrasli možnost, da svoje starše (sami ali preko spreminjajočega se odnosa z njimi) tako rekoč na novo odkrijemo, je to blagoslov posebne vrste. Če se to zgodi, se zavemo, da je vsak človek nikoli do konca razkrita skrivnost; večplastna osebnost, mnogo bolj kompleksna kot smo jo/ga v svojem otrostvu in mladosti uspeli dojeti skozi prevladujočo vlogo očeta ali mame. Kar naenkrat začutimo, da morda sploh nismo zares vedeli, kakšen je njen/njegov notranji svet, kakšna so ozadja njegovih/njenih stisk in veselij, kako in zakaj se spreminja skozi leta ... Vse to zna biti zelo osvobajajoče za vse člane v mreži najbližjih odnosov; pa ne le v družinah, tudi v večjih sistemih – med prijatelji, v delovnih okoljih; verjetno na vseh ravneh medčloveških odnosov. Kot

pravijo, ko nam *drugi* pride dovolj blizu, se raztopijo vnaprej formirana mnjenja in predsodki. Ne moremo se več sklicevati na to, da nam je ta človek *tuj* ali *tako zelo drugačen od nas*; če smo iskreni, v njem/njej vidimo le drugačno razporeditev vseh lastnosti, ki jih najdemo tudi v sebi in tako nam postane *bližnji*. Tako ga/jo lahko sprejmemo v vsej (ne)popolnosti, ki je hkrati tudi naša (ne)popolnost. To je povsem drugačna kvaliteta pozornosti in ljubezni do sočloveka kot jo (pre)pogosto živimo.

Kdaj ste se prvič srečali z igro/gledališčem (pasivno/aktivno)?

Najverjetneje v vrtcu: spominim se zelo lepih lutk in predstav. In čarobnosti tega sveta v igri in plesu.

Kako, da ste za študijsko smer izbrali Primerjalno književnost in literarno teorijo na FF in ne AGRFT? Očitno vas je raziskovanje dramatike privlačilo že takrat – kar nenazadnje potrjuje tudi podeljena študentska Prešernova nagrada za tako temo.

Po srednji šoli sem se prijavila na sprejemni izpit na obeh smereh: iz ljubezni do knjig na Primerjalno književnost, iz zaljubljenosti v gledališče pa na Gledališko režijo. Najprej je bil na vrsti sprejemni preizkus na AGRFT: bilo nas je kar nekaj, a komisiji smo se kandidati zdeli še premalo zreli in zelo verjetno smo taki tudi bili. Nasvet je bil, naj se vrnemo čez kakšno leto ali dve. Nekaj dni kasneje sem

opravila sprejemni izpit na Primerjalni književnosti in se vpisala v prvi letnik na Filozofski fakulteti. Rada sem imela predavanja iz antične grške drame in gledališča, iz zgodovine svetovne književnosti; predvsem pa iz teorije drame pri profesorju Ladu Kralju, ki je kasneje postal mentor mojega diplomskega dela kakor tudi disertacije.

Sprva sem še pustila odprto možnost, da bi v prihodnosti še enkrat opravljala sprejemni izpit na režiji in da bi ta študij vpisala vzporedno s Primerjalno književnostjo. Toda s tem, ko sem se udeleževala delavnic in seminarjev različnih ustvarjalcev, ki so delovali na smereh, ki so me zanimale, sem precej hitro ugotovila, da me bolj kot klasično dramsko gledališče (s poudarkom na uprizarjanju dramskega besedila) privlači način dela, ki ga je v sedemdesetih letih začel razvijati poljski režiser Jerzy Grotowski (pri katerem je poudarek na razvijanju telesnih in vokalnih akcij ter raziskovanju njihovega učinka na izvajalca in priče uprizoritvenega dogodka). Kmalu sem razumela, da sledim neki poti, za katero še ni povsem razvidno, kam me pelje: potreben je bil čas, da sem našla svoje področje, *pomoč z umetnostnimi izraznimi sredstvi*, ki takrat, ko sem začejala s študijem, v Sloveniji še ni obstajalo.

Leta 1995 sem v ljubljanski Galeriji Kapelica postavila prvi avtorski projekt, približno v istem času pa sem tudi slišala za področje umetno-

stnih terapij in po prvih izkušnjah ugotovila, da me prav toliko kot *uprizorjanje kot umetniška praksa* zanima tudi *terapevtski potencial ustvarjalnega delovanja* v različnih umetnostnih medijih.

Ta proces ni bil tako premočrten, kot se morda zdi iz povedanega: učila sem se od številnih ustvarjalcev; študirala in sledila ritmu svojega notranjega toka, ki je kar nekaj let valoval od književnosti do gledališča in performansa ter nazaj. Od teorije k praksi in obratno. Po letu 2003 se je moje delovanje začelo osredotočati na področje umetnostnih terapij in zdi se mi, da bo tu – skupaj z umetniškim raziskovanjem in ustvarjalno supervizijo – moj fokus tudi v prihodnje.

Kako in kje vse ste ustvarjali – režirali/izvajali različne gledališke projekte?

Uprizoritveni projekti, v katerih sem v letih 1995–2003 sodelovala kot režiserka in/ali izvajalka, so bili predstavljeni v slovenskih gledališčih in galerijah (npr. Mestno gledališče ljubljansko, Gledališče Koper, Gledališče Ptuj, Tunel Lutkovnega gledališča Ljubljana, Galeriji ŠKUC in Kapelica, Plesni teater Ljubljana, Kreatorij DIC), na drugih prizoriščih (npr. na gradovih Borl, Predjama in Ptuj, v Pretorski palači v Kopru, tudi na prostem, v Ljubljani in Novem mestu) ter na mednarodnih festivalih uprizoritvenih umetnosti

(Potsdam, Giessen, Galway, Kairo, Casablanca, Zagreb).

V zadnjem desetletju sem na tem področju aktivna predvsem kot mentorica umetniških raziskav (uprizoritveni projekti in večmedijske inštalacije), katerih soavtorji so študenti visokošolskih ustanov v Sloveniji in tujini.

Kakšni so bili mejniki na vaši raziskovalni poti?

Izpostavila bi sreč(ev)anja z zame izjemno pomembnimi učitelji, mentorji, strokovnimi kolegi, pa tudi z drugimi sopotniki, ki so prepoznali in podprli moje potenciale ter zaupali, da jih bom zmožna udejanjiti. Teh ljudi je bilo (v različnih obdobjih in na različnih področjih mojega delovanja) veliko, do njih čutim globoko hvaležnost; brez njihovih prisotnosti se moje osebno kakor tudi profesionalno življenje nedvomno ne bi razvijalo tako kot se je v teh skoraj šestinštiridesetih letih.

Kako lahko na raziskovanje in udeleževanje v različnih gledaliških projektih vpliva (po)zna(va)nje analitične psihologije?

Delo Carla Gustava Junga me je zanimalo že med študijem, ne morem pa reči, da je neposredno vplivalo na moje avtorsko delo na področju uprizoritvenih umetnosti: na neki ravni zagotovo, tudi moja prva diploma je bila poskus jungovsko orientirane literarne interpretacije. Za ustvarjalca na področju katerekoli umetnosti

pa je lahko le dobro, če je širše razgledan, kar vključuje tudi študij različnih področij in samoraziskovanje; tudi posameznikovega notranjega sveta in njegovih simbolnih manifestacij, dimenzij ustvarjalnega procesa, mističnega ali religioznega izkustva ... Vse to pa so tudi jungovske teme.

Kje in kako ste se prvič srečali z »Avtentičnim gibanjem (AG)«? Kako bi ga razložili laiku?

Avtentično gibanje je samostojna disciplina in eden izmed pristopov v sodobni plesno-gibalni (psiho)terapiji. Izvaja se lahko v paru (klient je v vlogi gibalca, terapevt pa v vlogi priče njegovega gibanja) ali v skupini (več gibalcev, ena ali več prič). Zunanjih spodbud, kot je npr. glasba, ni. Potek gibalne sekvence je preprost: gibalec zapre oči in se osredotoči na svoje notranje doživljanje v danem trenutku. Ko začuti nek impulz (to je lahko telesni občutek, notranja podoba, misel, čustvo ali kak spominski drobci, ki naplavi v zavest), mu sledi: lahko se giba, lahko pa tudi miruje. To, čemur sledi, je tok notranjega doživljanja, zato AG imenujejo tudi Jungova *aktivna imaginacija* v gibanju. Po zaključku gibanja se gibalec in njegova priča pogovorita o gibalčevi izkušnji in ta del je tudi najbolj soroden pogovornim oblikam psihoterapije.

Obstaja več oblik Avtentičnega gibanja: nekatere vsebujejo le gibanje in pogovor, druge

v tranziciji med gibalnim delom in pričevanjem uvajajo tudi možnost risanja, slikanja, modeliranja v glini, raziskovanja skozi zvok in glas. Sama pogosto delam integrativno, kar pomeni, da neko doživljanje, odnos ali situacijo raziskujemo preko različnih umetnostnih izraznih sredstev: od risanja, pisanja avtorskih besedil in osebnega dnevnika, do uporabe glasbil in zvočil ter gibanja. To delo lahko poteka v studiu, lahko pa tudi v naravi; na Obali svoje skupine rada ob sončnem vzhodu peljem v Krajinski park Sečoveljske soline, v Škocjanski zatok ali kam drugam v naravo.

Avtentično gibanje je pristop, ki je bolj primeren za odrasle in sicer za posameznike z večjo zmožnostjo avtorefleksije: s tem se razlikuje od drugih oblik plesno-gibalne (psiho)terapije. V tej disciplini sem našla soobstoj vsega, kar me je zanimalo že leta poprej: raziskovanje telesnega in gibalnega spomina, zdravilne moči lepote in ustvarjalnega delovanja, neke vrste kontemplacijo v gibanju, pa tudi v pisanju, delu z zvokom in z likovnimi sredstvi.

AG sem odkrila po letu 2000; najprej preko strokovne literature, na možnost za prvo neposredno izkušnjo pa sem morala počakati do leta 2009, ko sem šla na prvi izkustveni AG seminar s Helen Payne, eno izmed britanskih pionirk plesno-gibalne psihoterapije. Takrat je bil čas pravi: istega leta me je za

svojo učenko sprejela glavna učiteljica in teoretičarka AG, Janet Adler.

Najbrž le redkim uspešno znanje zajemati povsem »na izviru« - kako ste prišli do dr. Janet Adler, kako je potekal študij?

To je eno izmed tistih usodnih srečanj, ključnih za moje življenje: prebrala sem več njenih del. Ena izmed njenih knjig me je še posebej nagovorila; skoraj nisem mogla verjeti, da nekdo vidi, občuti, piše na način, ki je tako zelo blizu mojemu doživljanju povezav med etiko in estetiko, med ustvarjalnim izrazom in njegovim zdravilnim potencialom ipd. Na internetu takrat ni bilo njenih podatkov, zato nisem vedela, kje in če sploh še živi. Želela sem ji napisati nekaj vrstic zahvale za to knjigo, zato sem pisala v tajništvo ADTA (Ameriška zveza za plesno-gibalno terapijo) in jih prosila, da bi moj email posredovali Janet Adler, če je morda njihova članica. Nisem si upala prositi za njen kontakt, le izrazila sem željo, da bi ji poslali moje e-sporočilo. Čez kakšna dva tedna sem dobila njen odgovor, začeli sva si dopisovati in še istega leta sva bili dogovorjeni, da pridem naslednjo pomlad na intenzivno večmesečno delo v njen domači studio na otoku Galiano v Britanski Kolumbiji. Tako sem tri pomladi zapored odhajala v Kanado, na individualni študij AG, vsako leto pa sem sodelovala tudi v skupinski praksi AG. In se učila iz neposrednega dela z njo. Teorijo sem študirala samostojno; leta 2011

pa sem začela delati s prvo slovensko skupino za Avtentično gibanje.

Vse to ne bi bilo mogoče, če mi ne bi Janet Adler podelila delne štipendije za vsako izmed treh let usposabljanja. Po sedmih letih kontinuiranega AG dela sem svoj prvi učni cikel zaključila s teoretsko študijo o Avtentičnem gibanju, ki sem jo v obliki magistrskega dela zagovarjala na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani. Janet Adler še živi in je zame učiteljica v najzlahtnejšem pomenu te besede.

Kako se AG vklopi v terapijski proces? Kako taka terapija poteka in kako dolgo traja? Kaj je njen cilj? Kako je s plačilom take terapije? Ali pri izvajanju sodelujejo različni strokovnjaki?

Avtentično gibanje je globinska oblika gibalne terapije: šele v poteku prakse AG se pokaže, katere vsebine so aktualne za posameznika, zato ni mogoče vnaprej določiti, kako naj bi to delo potekalo in koliko časa bi trajalo. Začnemo proces in potem spremljamo, v katere smeri se razvija. Elementi/principi AG se lahko uporabljajo tudi v bolj strukturiranih oblikah plesno-gibalne ali integrativne umetnostne terapije. Tako sem delala v okviru svoje klinične prakse na Enoti za psihoterapijo Centra za mentalno zdravje UPK Ljubljana. V tem primeru sem sodelovala z mentorico in zdaj tudi kolegico, psihoterapevko in skupinsko

analitičarko Andrejo Grom. Sicer delam samostojno.

Način izvajanja AG je zelo povezan s kontekstom, v katerem poteka. Ni nujno, da gre zmeraj za terapijsko delo, lahko je tudi bolj raziskovalno ali izobraževalno orientirano. Pogosto delam s strokovnimi delavci različnih profilov (npr. s psihologi, psihoterapevti različnih modalitet, s specialnimi in umetnostnimi pedagogi, socialni delavci/pedagogi), torej s posamezniki, ki jih AG zanima tako po osebni kot tudi profesionalni plati. Imam pa tudi kliente, ki na AG prihajajo izključno z namenom samoraziskovanja; v želji po večjemu uvidu v svoje delovanje, odnose ipd.. Z željo, da bi živeli bolj v skladu s seboj ali da bi znali biti bolj empatični in odprti do drugih. Slednje pa za vsakogar lahko pomeni nekaj drugega.

Večina udeležencev prakse AG je samoplačnikov; celo pri strokovnih delavcih se le redko zgodi, da jim udeležbo sofinancira njihov delodajalec. Tako je na celotnem področju umetnostnih terapij v Sloveniji: zaenkrat to še niso t.i. regulirani poklici, četudi so bili umetnostni terapevti že pred leti uvrščeni med t.i. druge strokovnjake v zdravstvu. Celotno področje se zelo počasi razvija: tako je bilo npr. šele letos ustanovljeno Združenje plesno-gibalnih terapevtov Slovenije, ki ima pogoje za članstvo usklajene z normativi EADMT (Evropsko združenje za plesno-gibalno terapijo). Ne gle-

de na vse to, še zmeraj vidim smisel v vztrajnem, četudi počasnem razvoju področja.

Laiki, ki smo navajeni bolj ali manj klasičnih izvedb umetniških del, pogosto ne razumemo sodobnega baleta, pa take glasbe, slikarstva ali gledališke predstave – oziroma projekta, kot to včasih poimenujejo strokovnjaki. Kako torej približati sodobno umetniško izražanje občinstvu? Ali pa so taka raziskovanja namenjena predvsem novim dognanjem/dojemanjem samih umetnikov?

Na to vprašanje ni preprostega odgovora. Občutek imam, da ni mogoče posploševati, lahko pa se (kot gledalci, poslušalci, obiskovalci galerij) odločimo za to, da sledimo sodobnemu dogajanju na način, da smo odprti za (ne)znano, da nimamo vnaprejšnjih sodb in da se z vsakim novim umetniškim delom ali dogodkom najprej zares srečamo, začutimo, če nam je blizu ali ne. Če nas nekaj ne nagovori, se bo prej ali slej našlo nekaj, kar se nas bo dotaknilo. To velja za klasično umetnost/normativno estetiko kot tudi za sodobno umetnost.

Še vaša misel za zaključek, prosim.

Bralcem Šumca želim lepe praznike in sr(ę)čno 2019.

Hvala za vaš čas, pa za vse misli in izkušnje, ki ste jih delili z nami!

Ida Paradiž

K24: Najtežji koroški hribovski izziv v tekmovalni različici

Koroški hribovski izziv K24, kjer je potrebno v 24 urah premagati Peco, Olševo, Raduho, Smrekovec in Uršljo goro, bo prihodnje poletje tudi v obliki maratona. Dogodek že danes zbuja zanimanje med športniki iz vse Slovenije in tujine, ki bodo svoje sposobnosti preizkušali na 100 in 50-kilometrskem maratonu.

Skoraj dve desetletji sta že minili, odkar se je prvi klenci Mežičan podal na pohodniški izziv, ki vzbuja strah in spoštovanje pri še tako kondicijsko pripravljenih športnikih. Da je mogoče prehoditi pet najvišjih vrhov okoli Črne na Koroškem v manj kot 24 urah je dokazal Fonza Prevorčič, od takrat do danes pa je koroško gorsko preizkušnjo premagalo skupaj 396 izizivalcev. Število pohodnikov, ki so poskusili, a med potjo omagali, pa najverjetneje krepko presega tisočaka. V osemnajstih letih se je K24 dodobra uveljavil med slovenskimi planinci, saj je prva tovrstna gorska preizkušnja. Nagrada za premaganih 85 kilometrov v manj kot 24 urah je bila doslej osebno zadovoljstvo in ponos, a po osemnajstih letih so se člani kluba K24 odločili, da neuradno preizkušnjo prelevijo v tekmovalno. O nagradah na samem tekmovalstvu sicer še nismo govorili, je pa Fonza natančno predstavil dogodek, ki bo potekal med 9. in 11. avgustom prihodnje leto.

Tekmovalje K24 Ultra Trail Race bo prvo tovrstno gorsko tekmovalje pri nas. Podobno kot pri izzivu K24 bodo tekmovalci morali premagati pet najpomembnejših vrhov Koroške, a pravila so nekoliko drugačna. Klasično traso K24 so organizatorji podaljšali na 100 kilometrov, s tem pa se za 400 metrov poveča tudi nadmorska višina, ki jo morajo tekmovalci premagati. Dodatne kilometre so pridobili tudi tako, da so del poti speljali skozi rove mežiškega rudnika, kar bo svojevrstna atrakcija. Iz središča Črne na Koroškem se bodo tekmovalci podali na Peco,

s Pece na Olševo, nato na Raduho, z Raduhe na Smrekovec, za konec pa še na Uršljo goro in nazaj v Črno na Koroškem. Skupni vzponi in spusti nanesejo kar 5420 metrov nadmorske višine. Poleg tega imajo tekmovalci za uspešen zaključek na voljo maksimalno 33 ur, kar mora biti, po besedah Alfonza Prevorčiča, za dobro pripravljene več kot dovolj časa. Poleg 100-kilometrskih tras pa imajo tekmovalci na voljo še krajšo različico, kjer je potrebno premagati 50 kilometrov gorskih poti.

»Najboljši tekači bodo 100-kilometrski maraton zaključili predvidoma v enajstih do dvanajstih urah. Večina pa se jih bo najverjetneje uvrstila v časovni razpon med 13 in 17 ur,« progo ocenjuje Fonza. **»Če bi lahko tekmovalec neprestano hodil, bi moral na uro prehoditi najmanj 3,3 kilometra. Ker pa 33 ur neprestane hoje ne zmore nihče, je vmes nujen počitek, izgubljeni čas pa se mora nadoknaditi s tekom,«** še dodaja. Ker tekmovalje K24 le ni primerljivo z enodnevnim pohodnom na enega izmed naštetih vrhov in je za uspeh potrebno več kot športna postava, so organizatorji postavili pogoje za sodelovanje. Vsi udeleženci daljšega maratona morajo biti polnoletni, 50-kilometrskega pa se lahko udeležijo mladoletni od 16. leta starosti v primeru, da imajo pisno dovoljenje staršev. Seveda pa je predpisana tudi obvezna oprema, ki jo bodo tudi dosledno preverjali, zatrjuje Fonza.

Med običajnimi pripomočki, kot je primerna obutev, oblačila, mobilni telefon za klic v sili in

1

2

3

4

5

podobno, najdemo tudi nekoliko nenavadne. Obveza vsakega tekmovalca je lonček za pijačo. Zakaj? *»Ko organiziramo dogodek v naravi, moramo gledati na to, da naravo čim bolj ohranjamo. Vsak posameznik mora poskrbeti, da se bo lahko napil in da bo lahko pojedel juho, s kozarci na kontrolnih točkah ne bomo smetili,«* pojasnjuje Fonza. Poleg tega bo diskvalificiran vsak, ki bo med potjo v naravo odlagal kakršnekoli smeti.

Koliko obiskovalcev pa lahko tako ekstremen podvig sploh privabi? Glede na to, da so organizatorji že do danes prejeli prijave iz sedmih različnih držav, bo Mežiška dolina avgusta precej oblegana. Organizatorji predvidevajo, da se bo končno število prijavljenih gibalo okoli 300, tiha želja pa je, da se jih na premiernem tekmovanju zbere do 500. Na takšen maraton pa se tekači iz drugih krajev in držav običajno ne odpravijo sami, s sabo pripeljejo vsaj enega spremljevalca, kar pomeni, da bi ob 300 tekmovalcih Koroško obiskalo skupno okoli 600 ljudi. **»Čas je, da Korošci stopimo iz omejenih okvirjev in začnemo koristiti naravo v turistične namene. Tvrstni dogodki so turizem, ki nikogar ne obremenjuje, narave se ne uničuje, poleg tega pa je dobra promocija za Zgornjo Mežiško dolino,«** razmišlja Fonza. K turistični prepoznavnosti koroških naravnih danosti je pripomogla denimo tekma svetovne enduro serije EWS, a preteči bo moralo še veliko vode, da bo Koroška končno začrtana na turistični zemljevid Slovenije in sveta.

Jon Petek

Foto Tomo Jeseničnik

- 1 Olševa
- 2 Olševa
- 3 Podzemlje Pece
- 4 Uršlja gora
- 5 Uršlja gora

SPOZNAVAJMO VRHOVE NAD MEŽICO

(obujanje spominov po dvajsetih letih)

Več let me je spremljala želja po spoznavanju vrhov nad domačim mestom. Nekako sem čutila potrebo, da поблиže spoznam okolico, ki me obdaja, in jo dnevno vsaj preletim z očmi. Ker mi narava veliko pomeni in mi pohodništvo – planinarjenje ni tuje, sem imela toliko bolj slabo vest, da je v neposredni bližini mojega doma še toliko neznank.

Priložnost, da to željo uresničim, se mi je ponudila v enem izmed študijskih krožkov, kjer sem kot mentorica predlagala temo »Spoznavajmo vrhove v okolici Mežice«. Nisem bila osamljena in z vnemo smo se lotili dela. Naše prvo srečanje je bilo v mesecu marcu 1997, kjer smo se dogovorili o programu in delu našega študijskega krožka. Na drugem srečanju smo si načrtali pot, ki poteka po meji naše občine in opredelili vzpone na vrhove nad Mežico. Prvi del je zajel vrhove na levem bregu reke Meže in drugi del vrhove na desnem bregu reke Meže. Nisem omahovala z glasnim razmišljanjem, da si za cilj postavimo tudi vse zapise o naših pohodih.

Naš študijski krožek je sestavljalo od 12 do 15 ljubiteljev narave in postali smo prijetna družba na pohodih in redni ustvarjalci zapisov. Pohode smo opravljali ob sobotah, zapise o prehojeni poti pa smo spravili na papir že po nekaj dneh, ko nam je bilo še vse sveže. Delo smo si med seboj razdelili in vsak član krožka je po svojih močeh in sposobnostih prispeval svoj delež. (Vsi člani krožka in soustvarjalci so navedeni v knjižici Spoznavajmo vrhove nad Mežico).

Natanko 4.12.1998 smo iz tiskarne dobili prvo pošiljko knjižic – vodnikov in jih še sveže predstavili v bivšem hotelu Peca. To leto je bila

občinska proslava prvič v mesecu decembru, tako je bila tudi naša predstavitev v sklopu prireditve občinskega praznika (tudi 20 let). Občina Mežica je finančno omogočila izdajo vodnika.

Naše delo pa še ni bilo zaključeno. Z namenom označiti opisane prehojene poti, smo se odločili, da nadaljujemo našo dejavnost v tretjem delu študijskega krožka. Obdobje pridobivanja soglasij za postavitev oznak in samo označevanje je bilo naporno in pogosto ovirano. Toda bili smo entuziasti in smo v dobrih dveh letih poti in vrhove skoraj v celoti označili. Neoznačeno je ostalo nekaj poti in dva vrhova, za katera nam ni uspelo pridobiti soglasja lastnikov.

In kako ocenjujem stanje danes, po dvajsetih letih prve izdaje knjižice (ponatis, ki je tudi že pošel je bil še v letu 2009) in osemnajstih letih označenih poti in vrhov?

Menim, da smo opravili veliko, dobro delo in prav gotovo je bilo koristno. Poti in vrhovi nad Mežico so dobro prehojeni in vsako leto bolj obiskani. Prvotne lesene oznake so dotrajane in ne več popolne, kar je za nepoznavalce poti lahko ovira.

Zame je postala pot na Andrejev vrh že stalnica in imam zbrane podatke vpisov od novembra leta 2001 do 2017. Prvo "škatlo" in vpisno knjigo so v novembru 2001 postavili Potočnikovi (p.d. Najevnik) in so nekaj let skrbeli za urejenost in menjavo vpisnih knjig. Po njihovem vzgledu sem nadaljevala z urejanjem vpisne knjige in evidentiranjem obiskov. Dotrajano leseno škatlo je ob pomoči Ivana Morija nadomestil z novo žal že pokojni Roman Škrube.

Med leti 2002 in 2008 število vpisanih ni preseglo 1000 letno, od leta 2009 pa je število vpisanih preko 1500 letno, v letu 2017 natanko 2071. Žal je v lanskem decembru močan vetrolom napravil veliko škodo in povsem spremenil podobo posameznih poti in vse še vedno niso primerne za pohode. Prav Andrejev vrh je postal sprva neprepoznaven in po prvih težkih dostopih nisi mogel ostati ravnodušen. Iz zaraslega vrha brez razgleda je po vetrolomu nastala lepa razgledna točka. Pred dobrimi dvajsetimi leti smo se morali prebijati na vrh po zaraslem brezpotju, sedaj pa je (zaradi razmer) pot podobna kolovozu. Seveda smo postopno tudi novo podobo Andrejevega vrha sprejeli in je ponovno dobro obiskovan. Za počitek in miren razgled sta postavljeni dve klopci in zasajena tri mlada drevesa.

Imam pa še nekaj, verjetno ne samo mojih želja. Ponatis knjižice – vodnika, obnovev posameznih oznak poti. Ponovno obuditev srečanja sosedov spomladi na Hamunovem vrhu in jeseni na Volinjaku. Nadgraditi dodatne aktivnosti, kot dober primer Razgledna pot po vrhovih okoli Mežice.

Upam, da se bo, tako kot smo se mi pred dvema desetletjema, tudi sedaj v Mežica našlo nekaj posameznikov (zanesenjakov) in ob pomoči občine in društev, poskrbela za nadgradnjo ali vsaj ohranjanje že opravljenega. Mežica z okolico je lepa, zato velja izkoristiti te njene naravne lepote. To je koristno za krajane vseh starosti, prav tako pa je to dodana vrednost v razvoju turizma.

Hedvika Blatnik

Fotografije: Odkrivanje vrhov nad Mežico pred dvema desetletjema. V zelenem okvirčku: Srečanje na Andrejevem vrhu ob 20. obletnici knjižice Vrhovi nad Mežico in ponovne ureditve poti in vrha po vetrolomu.

ŠOLA ZDRAVJA MEŽICA

PREGLED LETOŠNJEGA DOGAJANJA IN NAŠEGA UDEJSTVOVANJA

Tretje leto že telovadimo tam na travi, kjer je bilo nekdanje letno kopališče. Vsako jutro smo tam in Meža šumi in nas umirja, pa ptice nas včasih pozdravljajo, drugič pa karajo. Povem vam, sami dobri ljudje smo, saj si marsikaj med seboj podelimo. Sadje, zelenjavo, sadike, semena, kuharske nasvete ... vse se da dobiti. Med seboj se že kar dobro poznamo in smo postali pravi prijatelji.

PRENOVA BALINIŠČA MEŽICA

Balinarska sekcija deluje v okviru Društva upokojencev Mežica že od leta 1989. V naših vrstah je trenutno aktivnih več kot trideset občanov – upokojencev. Imamo dve moški in eno žensko tekmovalno ekipo.

Baliranje je zelo priljubljeno med vsemi generacijami tako v Sloveniji kakor tudi v svetovnem merilu. Naše društvo aktivno sodeluje v medobčinski ligi Koroške regije in dosega odlične rezultate. Kot zmagovalci regijskih tekmovanj se že več let zapored udeležujemo Državnih prvenstev upokojencev v balinanju.

Ob raznih dogodkih organiziramo turnirje in se podobnih tudi sami udeležujemo in tako promoviramo naš kraj. Enkrat letno organiziramo memorial v počastitev spomina na premisljene člane Balinarske sekcije DU Mežica, na katerega povabimo vse koroške ekipe. Zaradi vse številčnejše udeležbe smo morali letos tekmovanje

razdeliti na dva dni. Za vse nas je predvsem pomembno druženje na prostem, povezano z zmerno telesno aktivnostjo. Občasno se nam sramežljivo pridružijo tudi otroci, ki najprej radovedno pogledujejo skozi ograjo, ko pa se jim kotaleče krogle zazdijo primerna igra, tudi sami poskusijo z balinanjem.

Ker baliranje poteka na prostem, so bile steze s peščeno podlago zaradi razmočenosti pogosto neuporabne. Glede na dolge zime in številne deževne dni v Mežici smo bili primorani, po vzoru drugih balinišč, začeti razmišljati o prenovi.

Najprej smo obiskali nekaj društev, ki že imajo asfaltno

podlago, in jih povprašali po njihovih izkušnjah. Ker so bili v Straži pri Novem Mestu sredi realizacije Evropskega projekta izgradnje balinišča, so nam postregli tudi s projektnimi informacijami. Sledilo je iskanje izvajalca in zbiranje ponudb za izvedbo prenove. Odločili smo se za izvajalca Asfalti Vojko Veličkovič S.P., ker je s svojimi dolgoletnimi izkušnjami lahko uresničil naše zahteve in ponudil ceno 8.915€ za izvedbo asfaltnih del.

Dolgoletne sanje o asfaltni podlagi so se v izteku lanskega leta začele uresničevati, ko je komisija za šport predlagala vnesti našo investicijo v občinski proračun za leto 2018. A s sprejemom proračuna za leto

2018 je bila pokrita šele polovica vrednosti investicije, drugo polovico smo morali zbrati s pomočjo naših koroških podjetij in podjetnikov – donatorjev. Tudi naša interna članarina in prostovoljni prispevki so tvorili del sredstev ter, seveda, veliko prostovoljnega, udarniškega dela vseh članic in članov balinarske sekcije.

S svečano otvoritvijo v juniju 2018 smo predali namenu obnovljeno balinišče. Za športni pridih prireditve smo organizi-

rali turnir trojk z udeležbo ekip, ki tekmujejo v višjem rangi, in za začetek osvojili drugo mesto.

V naslednjem letu bomo praznovali 30. obletnico balinanja v Mežici. Z obnovo balinišča smo zagotovili še dolga leta uspešnega balinanja. Želimo vzbuditi zanimanje za balinanje tudi med mladimi. Mladi bodo z leti zagotovo posegali po športnih uspehih in ponesli ime našega kraja v balinarski svet. Radi bi se zahvalili vsem, ki so

nam kakor koli pomagali pri realizaciji prenove, še posebej pa Občini Mežica in vsem donatorjem. Skupaj nam je uspelo. HVALA!

Balinarji balinarske sekcije DU Mežica

Donatorji: ELEKTRARNE RM d.o.o., HYGAL d.o.o., ISOMAT d.o.o., EVROEMBALAŽA d.o.o., SMREKA LES TRADE d.o.o., MEHANIZACIJA MILER d.o.o., MPI-RECIKLAŽA d.o.o., TAB d.d., PECA COMMERCE d.o.o., OPREMA MA ANDREJ MOČIVNIK s.p., FEROLIN d.o.o., MARIJANA PETRIČ s.p., VZAJEMNA d.v.z., HAPLAST d.o.o., NATAŠA PRATNEKAR s.p., KAL d.o.o., OBČINA MEŽICA, CABLEX-M d.o.o., ...

Kegljanje na vrvici – RUSKO KEGLANJE

Igra, ki jo poznajo po vsem svetu, se je sicer razvila v več različnih pravilih, vendar je vsem skupno število kegljev (devet) postavljenih v kegeljni križ. Metanje krogla je nekoliko drugačno kot pri običajnem kegljanju. Krogla se meče tako, da se zadeva kegelj od zadaj. Rusko kegljanje je šport za vse generacije.

V Mežici pod okriljem DU deluje skupina za šport. V tej skupini deluje osem sekcij in ena med temi je tudi kegljanje na vrvici – rusko kegljanje. Že leta 2000 so člani sekcije postavili prvo kegljišče ob Meži pri DU. Igrišče je služilo zgolj za zabavo in druženje vendar so zaradi vedno večjega števila članov začeli razmišljati o novem kegljišču.

Leta 2018 se je na bivšem letnem kopališču tako postavilo dvojno pokrito kegljišče z leseno hiško in tako privabilo vedno več simpatizerjev tega športa. Pri izgradnji novega kegljišča smo se vseskozi srečevali s finančnimi težavami, ki pa smo jih s pomočjo donacij podjetij, občine in DU in seveda ob pomoči članov sekcije le uspeli

izpeljati, zato se vsem najlepše zahvaljujemo. Posebej moramo omeniti člana in tekmovalca Alojza Ledineka ki je opravil levji delež, tako da je kegljišče postalo eno najlepših na Koroškem.

Trenutno je v tekmovanje vključenih 25 članov in članic in z doseženimi rezultati smo zelo zadovoljni.

Priključili smo se koroški tekmovalni ligi, ki zajema vse občine od Črne do Radelj. Vsako leto se v sklopu mežiškega poletja organizira tudi »Gutanov memorial«, udeležujemo pa se tudi tekem ob priložnostih, kot so: Jesenska srečanja na Prevaljah, občinski praznik na Ravnah; kegljati gremo v Slovenj Gradec, Mislinjo, Radlje

– skratka, udeležimo se vseh tekmovanj, na katera prejmemo vabila. Zato vabljeni vsi, ki vam je ta šport všeč, da se nam pridružite, ker šport povezuje ljudi v dobrem in slabem.

Športni referent pri
DU Mežica
Veronika Triplat

PLANINSKO DRUŠTVO MEŽICA V LETU 2018

»Planinske koče in poti omogočajo izvajanje osnovne planinske dejavnosti – planinarjenja ter vseh drugih športnih aktivnosti v gorah ter vse od ustanovitve SPD predstavljajo temelj identitete planinske organizacije«.

(Izsek iz programskih vodil Planinske zveze Slovenije, ki so bila sprejeta na skupščini, 16. aprila 2016 v Črni na Koroškem).

V leto 2018 smo aktivni člani planinskega društva zakoračili z dokajšnjo mero realnega optimizma. Že februarja smo v sodelovanju z GRS postajo Prevalje in pripadniki gorske enote policije uspešno izpeljali 30. zimski pohod na Peco. Vsak udeleženec pohoda je prejel v dar razglednico z motivom zasnežene Pece, ki smo jo izdali v počastitev jubilejnega pohoda. V dveh dneh je kočo obiskalo okoli 500 planincev iz Slovenije, Avstrije, z Madžarske in s Hrvaške.

Preostanek zime je minil v izvajanju priložnostnih dežurstev na Domu na Peci, pisanju poročil, prijavljanju na različne razpise ter načrtovanju aktivnosti v prihajajoči novi planinski sezoni. Podpisali smo novo enoletno najemniško pogodbo s starima najemnikoma Koče na Grohatu. Iz nje smo po dogovoru z najemnikoma odstranili člen, ki je določal, da lahko najemnik s svojim vloženim delom preko leta zmanjšanja najemnino za 15%. Najemnino smo tako iz 5520 EUR (minus variabilni del) znižali na fiksnih 4700 EUR letno. Že ob koncu prejšnje sezone smo ustni dogovor o nadaljevanju dela v naslednji sezoni sklenili tudi s starima oskrbnikoma Doma na Peci.

23.3.2018 smo v prostorih gostišča Krebs izvedli občni zbor, na katerem sta bila med drugim izvoljena nov načelnik markacijskega odseka ter načelnik odseka za vodništvo in izletništvo. Dom na Peci smo redno odprli že 19.5.2018, dva tedna pred začetkom planinske sezone. Pred

tem smo zamenjali pokvarjeno črpalko za črpanje pitne vode iz spodnjega zajetja v bazen nad kočo. Pregledali smo biološko čistilno napravo, očistili zamašene cevi, ter jo usposobili za delovanje. V votlini bronastega Kralja Matjaža smo zamenjali reflektor, popravili od zime načeto ograjo ter očistili okolico in notranjost votline. V istem sklopu smo uredili tudi ložo z lesenim kipom pred Domom na Peci.

V okviru projekta Zlatorogove transverzale »Stand up maratonec za botrstvo« smo 30.5.2018 ob 19h na Domu na Peci gostili komika Tešky-ja, ki je skupaj z ekipo pripravil brezplačen stand-up nastop. Kljub temu, da je bila prireditev med tednom in ob pozni uri, so obiskovalci dodobra napolnili kočo. Po predstavi so z nakupom majic ter prostovoljnimi prispevki prispevali v humanitarne namene. Društvo je vsakega obiskovalca počastilo s sveže pečenim jabolčnim zavitkom.

Del kolovoza, ki vodi s parkirišča na Jakobah do Doma na Peci in je sicer zaprt za splošni promet, je konec meseca maja zaradi podrtega drevja med ujmo decembra prejšnje leto ostal še neprevozen. Pridobivanje dovoljenj za čiščenje kolovoza in dogovarjanje za izvedbo je bilo v teku. Zaradi napačne interpretacije o tem, kdo je pristojen ukrepati, ter samovoljnega ravnanja s strani oskrbnikov koče, je med njima in društvom prišlo do spora. Zamera ob ostrih besedah, izrečenih ob tej priložnosti, ter s strani društva dodatno izraženih željah po uvedbi

nekaterih sprememb, ki so jim botrovala kritike obiskovalcev Doma na Peci v prejšnji sezoni, je bila tako huda, da sta oskrbnika Dom na Peci čez nekaj dni brez napovedi zapustila. Društvo se je znašlo v težkem položaju, saj je bilo primorano na pragu planinske sezone Dom na Peci zapreti. Po objavi situacije v medijih, se je v domačem logu, predvsem na družbenih omrežjih, pa tudi na ulici in v okviru gostilniških debat na vodstvo društva vsul plaz kritik. Zaradi tega sta predsednik in podpredsednik društva nepreklicno odstopila z zavezo, da nadaljujeta s svojim delom do prihoda novih kandidatov, oziroma najkasneje do naslednjega rednega občnega zbora članov v mesecu marcu 2019, ki je tudi volilni občni zbor. Po pričakovanjih, kandidatov za prevzem funkcij ni bilo.

V mesecu juniju je društvo sodelovalo pri izvedbi dvodnevne tabora predšolskih otrok Vrtca Mežica na Grohatu pod Raduho. Pokrilo je stroške bivanja in prehrane spremljevalne ekipe, poskrbelo za dostavo nahrbtnikov in druge prtljage na kočjo ter vsem mladim udeležencem poravnalo članarino z zavarovanjem pri Planski zvezi Slovenije. Tabor je bil izveden v dveh delih. Udeležilo se ga je 39 otrok.

S prvim julijem je Dom na Peci spet odprl svoja vrata. Na naš klic sta se odzvala Vida in Ivan, prostovoljca društva, ki sta Dom na Peci oskrbovala že v sezonah 2015 in 2016. Zaradi poznavanja kočje in izkušenj je oskrba stekla brez zapletov in takoj. Olajšanje je bilo neizmerno. Za dobavo hrane in pijače na kočjo so skozi sezono skrbeli društveni delavci. Oskrbnika sta po koncu sezone izrazila pripravljenost tudi za sodelovanje v naslednjem letu.

Pogodbo z najemnikom Koče na Pikovem (Branik PRVI d.o.o., Ljubljana) smo meseca marca predčasno sporazumno prekinili. Najemnina za Kočjo na Pikovem je znašala 220 EUR mesečno. Najemnik ni poravnal niti enega obroka. V obdobju med junijem 2017 in marcem 2018 je bila kočja izredno slabo obiskana. Po navedbah domačini kočje načrtno niso obiskovali zaradi neustrezne izbire oskrbnika, ki za kočjo in postrežbo na njej ni skrbel po pričakovanjih. Oskrbnik je temu nasprotoval z navedbami, da ga domačini že od vsega začetka načrtno ignorirajo zaradi njegovega porekla in mu niti ne dajo priložnosti za začetek resnega dela. Na kočji je bil dne 23.2.2018 na to temo sklican sestanek, ki so se ga udeležili: dva predstavnika lokalne skupnosti

Helena, županja občine Črna na Koroškem, dva predstavnika Planinskega društva Mežica ter oskrbnik kočje. Strinjali so se, da je resnica nekje vmes ter da je gosta, ki se je zaradi kakršnih koli vzrokov odločil, da na kočjo ne bo prišel težko prepričati v nasprotno.

Med člani UO PD Mežica se je že nekaj časa razpravljalo o smiselnosti vztrajanja pri treh planinskih postojankah. Koča na Pikovem s statusom nižinske postojanke tretje kategorije (bolj gostilna, kot postojanka), je glede na razmere v društvu, ki ga tare pomanjkanje prostovoljnih delavcev ter za tak obseg dela nezadostna finančna sredstva, predstavljala preveliko breme. Na seji UO dne 16.5.2018, je bil zato sprejet sklep, da se Koča na Pikovem pripravi za prodajo. Naročili smo izdelavo energetske izkaznice za objekt ter cenitev nepremičnine. Kvalificirani cenilec je vrednost nepremičnine ocenil na dobrih 47.000 EUR. Med pogajanjem sredi leta smo se s kupcem (Matija Kozlar s.p.; Črna na Koroškem) sporazumno dogovorili za prodajno ceno 40.000 EUR. Ustreznost dogovorjene cene je na dopisni seji potrdila večina članov razširjenega UO.

Podpis prodajne pogodbe med društvom in kupcem je društvo moralo zadržati zaradi do tedaj nepoznanega petega člana v pogodbi o uskladitvi zemljiškoknjižnega stanja s stanjem v naravi, ki je bila med društvom in podjetjem Energijo RM podpisana leta 2008. Na osnovi te pogodbe se je Planinsko društvo v zemljiško knjigo vpisalo kot lastnik nepremičnine, člen pogodbe pa je določal, da v primeru, če društvo preneha z izkoriščanjem nepremičnine za planinsko dejavnost, to brezplačno vrne podjetju. Po navezavi stikov s predstavniki podjetja Energija RM in pogovorih o tej problematiki, nas je podjetje po dvotedenskem premisleku razveselilo z odločitvijo, da člana iz pogodbe ne bodo uveljavljali, ter da dovoljujejo prodajo kočje v korist društva, ki pa naj znesek od prodaje smatra kot donacijo podjetja Planinskemu društvu Mežica. Društvo se je pri tem zavezalo, da bo denar porabilo za obnovo ostalih dveh planinskih postojank, Doma na Peci ter Koče na Grohatu pod Raduho.

Ker je Koča na Pikovem vpisana med osnovna sredstva društva, zaradi starosti objekta pa že amortizirana, se sredstva pridobljena s prodajo

Dom na Peci (1665 m).

koče smatrajo kot dobiček društva, ki je obdavčen po 20 odstotni stopnji. Po nasvetu računovodskega servisa smo zaradi tega uradno prodajo koče še enkrat predstavili na začetek januarja 2019. S kupcem smo podpisali pismo o nameri sklenitve prodajne pogodbe, ter mu kočo do podpisa pogodbe dali v najem brezplačno, z dovoljenjem, da lahko na objektu takoj začne z obnovitvenimi deli.

Že v začetku leta se je zapletel tudi odnos z novim lastnikom zemljišča na Peci, na katerem stoji koča ter ostala infrastruktura (tovarna žičnica, vodna zajetja, biološka čistilna naprava ...). Lastnik je na društvo pritisnil z dvigom najemnine ter zahtevo po spremembi bistvenih sestavin najemniške pogodbe iz leta 1957, na osnovi katere je bila takrat koča zgrajena (Zahteva skrajšanje veljavnosti najemne pogodbe z 99 let na samo nadaljnjih 5 let; določa, da v primeru, če društvo preneha z delovanjem ali preneha z ekonomskim izkoriščanjem Doma na Peci, vsa infrastruktura na Peci brezpogojno in brez nadomestila pripade lastniku zemljišča). Društvo je bilo pripravljeno podpisati aneks k obstoječemu sporazumu (Izdatek sodniške poravnave iz leta 2009, v katerem prejšnji lastnik priznava veljavnost pogodbe iz leta 1957) ter sprejeti

povišanje najemnine s sedanjih 900 EUR na 1830 EUR letno, nove pogodbe o najemu zemljišča pa ni želelo podpisati, saj se aktivnim prostovoljnimi planinskimi delavci odpira vprašanje, ali je smiselno v naslednjih letih prelivati znoj in v vzdrževanje koče vlagati svoj prosti čas, če obstaja resna možnost, da se bo že v bližnji prihodnosti ustvarjenega polastil lastnik zemljišča. Glede na pomen, ki Domu na Peci pritiče v slovenski planinski krajini, bi bilo smiselno, da v takem primeru upravljanje koče vsaj začasno najprej prevzame krovna slovenska planinska organizacija Planinska zveza Slovenije. Podpis predlaganega aneksa, ki bi določil povišanje najemnine, je bil s strani lastnika zemljišča zavržen. Dialog med njim in društvom je bil zaključen z njegovo napovedjo reševanja spora na sodišču.

Presežek lastnih sredstev, pridobljenih z izvajanjem gospodarske dejavnosti, je društvo v letu 2018 namenilo za celovito obnovo kuhinje v Koči na Grohatu pod Raduho, nabavo in namestitev UV filtra za zagotavljanje neoporečne pitne vode v Koči na Grohatu pod Raduho, nabavo dodatnih desetih ležišč (jogijev) za sobe v prvem nadstropju Doma na Peci, nabavo nove sanitarne opreme (pipe) za Dom na Peci, nabavo 30 novih prešitih odej za Dom na Peci ter

Koča na Grohату pod Raduho (1460 m).

Knafelčeva markacija, zvesta spremljevalka pohodnikov na poti.

Stari kažipot na Mali Peči.

Znamenje na vrhu Pece (2126 m).

več ostalih manjših investicij. V celoti je društvo predčasno odplačalo tudi lizing za terensko vozilo Dacia Duster.

Vodniški odsek je v letu 2018 izvedel 11 organiziranih izletov in tur. Zaradi velikega zanimanja sta bila letos organizirana tudi dva Pohoda po poteh rudarjev, ki se ju je skupaj udeležilo preko 60 pohodnikov.

Markacisti so v okviru dneva slovenskih markacistov, ki ga je organiziralo Planinsko društvo Dravograd na novo markirali poti Mežica - Štenge in Mežica - Pikovo. Obnovili so markacije od Bukovnika do Koče na Grohату in naprej do vrha Raduhe (po zavarovani poti). V okolici Tomaževe koče so postavili še nadomestno tablo za Peco, saj je prejšnja izginila neznano kam.

Predstavniki društva je pred lokalnimi volitvami vsem nosilcem list, ki so kandidirale za mesta v občinskem svetu poslal dopis z obrazložitvijo društvene problematike s prošnjo, da podajo svoje stališče in odgovorijo na nekaj za društvo perečih vprašanj.

Liste Kajžar za Mežico, SDS, SD in Lista za soodločanje in pomoč občanom se na dopis niso odzvale. S tem so pustile vtis, da jim ta problematika ni pomembna in jih pušča ravnodušne.

Ob branju odgovora liste Mežica brez meja je prisotnim na društvu zaradi napisanega zastajal dih.

V odgovorih ostalih list, SMC, NSi in SLS, ki so se prav tako odzvale na dopis, je bilo zaznati glas podpore in ohrabrujoče tone. V občinski svet sta se od teh uvrstila le dva kandidata slednje.

Planinsko društvo Mežica je imelo v letu 2018 204 člane, od tega 136 polnoletnih članov s plačano članarino A, B ali B1. Ker je bil odstop predsednika in podpredsednika društva nepreklicen, s čimer sta se zavezala, da v prihodnje teh funkcij več ne bosta opravljala, bo društvo v mesecu decembru vse omenjene člane z dopisom pozvalo k aktivnemu vključevanju v iskanje novega vodstva. K temu so že v okviru tega prispevka pozvani tudi tisti, ki so v preteklosti izrazili javno nestrinjanje in kritike na račun sedanje ureditve. Če se v društvu do konca februarja 2019 ne bo formiral nov upravni odbor, bodo poleg prekinjenih ostalih dejavnosti, v letu 2019 najbrž ostala zaprta tudi vrata Doma na Peči in Koče na Grohату pod Raduho.

Uroš Podovšovnik
PD Mežica

EVROPSKO PRVENSTVO JKA KARATEJA ZA MLAJŠE IN VETERANSKE KATEGORIJE 2018

Od 25. do 27. maja 2018 je v organizaciji JKA Evrope in JKA Srbije potekalo Evropsko prvenstvo JKA karateja za mlajše in veteranske kategorije. Na prvenstvu, ki je potekalo v Krajujevcu, je nastopilo 435 tekmovalcev iz 15 evropskih držav, od katerih je bila po številu tekmovalcev in pripravljenosti najbolj zastopana Rusija. Reprezentanca JKA Slovenije je sodelovala s 30 tekmovalci in 2 sodnikoma. Slovenski tekmovalci so prikazali vrsto odličnih nastopov in osvojili 2 srebrni medalji.

Iz Karate kluba Mežica so Slovenijo zastopali:

- **Špela Libnik** (kata in kihon ippon kumite individualno, dekleta starosti 10 let),
- **Klara Kobolt** (jiyu ippon kumite individualno, dekleta starosti 12 let),
- **Neža Lindenbaum** (yiju kumite individualno, dekleta starosti 17 let),
- **Aljaž Reiter** (kata in kihon ippon kumite individualno, fantje starosti 10 let),
- **Vitan Strmčnik** (jiyu ippon kumite individualno, fantje starosti 13 let).

Špelo je v disciplini kata v 1. krogu tekmovalja premagala predstavnica Češke, v discipli-

ni kihon ippon kumite je v 1. krogu premagala predstavnico Srbije, v naslednjem pa po sporni sodniški odločitvi izgubila proti Rusinji in se uvrstila med 8 najboljših. Aljaž je v disciplini kata v 1. in 2. krogu tekmovalja premagal predstavnika Romunije in Češke, nato pa moral priznati premoč ruskega tekmovalca, ter se uvrstil med 8 najboljših. Klara Kobolt je v 2. krogu tekmovalja po tesni sodniški odločitvi izgubila proti predstavnici Češke in se uvrstila med 16 najboljših. Vitan je v močni konkurenci svoje kategorije moral priznati premoč ruskega tekmovalca. Neža Lindenbaum je navdušila z izredno borbo proti kasneje tretje uvrščeni predstavnici Nemčije, vendar kljub temu izgubila z dosojenimi kazenskimi točkami zaradi udarcev s kontaktom.

Tekmovalci iz Karate kluba Mežica so s svojimi dobrimi nastopi in uvrstitvami dokazali, da lahko na podlagi večletnega kvalitetnega klubskega dela suvereno konkurirajo predstavnikom vseh evropskih držav.

Na prvenstvu sta iz Slovenije sodila **Ivan Mravljak** in **Florjan Reiter**, člana mežiškega kluba.

Dosežki državnih tekmovanj v letu 2018	Državno prvenstvo	1. pokalni turnir	2. pokalni turnir	Skupaj
ZLATA MEDALJA	5	4	2	11
SREBRNA MEDALJA	1	5	4	10
BRON MEDALJA	6	3	6	15
Skupaj	12	12	12	36

PRVA VELIKA RAZSTAVA AMATERSKIH USTVARJALCEV V MEŽICI

Čeprav je od tega dogodka minilo že skoraj pol leta, je prav, da zapišemo nekaj besed tudi o njem.

Po letu dni uspešnega delovanja Medgeneracijskega centra Mežica (v nadaljnjem pisanju MCM) smo člani skupin, ki v centru delujemo, začeli razmišljati o razstavi izdelkov, ki tu nastajajo. Idejo smo razširili in k razstavi povabili tudi druge ustvarjalce, ki delajo doma in se kakorkoli ljubiteljsko ukvarjajo z oblikovanjem različnih materialov. Tako je nastala velika razstava del amaterskih in ljubiteljskih ustvarjalcev.

V Mežici, kakor najbrž tudi v vseh drugih krajih po Sloveniji, je ljubiteljska dejavnost

močno prisotna. V današnjem času, ko se življenjska doba ljudi hitro daljša in je upokožitev za mnoge tudi stresna, smo ljudje zapolnili svoj prosti čas s hobiji, za katere prej ni bilo časa.

MCM je občanom ponudil krasne prostore za vsestransko delovanje in ljubiteljsko ustvarjanje. Mnogi smo to izkoristili in zavzeli vse prostore v MCM.

Tudi tokratna razstava je odražala širino vsemogočih dejavnosti, ki se izvajajo v centru. Ko smo začeli zbirati materiale za razstavo, smo hitro ugotovili, da bomo z izdelki zapolnili vse prostore v centru. V posameznem prostoru smo poskušali združiti tehnike dela, ki

smotno in estetsko sodijo skupaj.

V prvem prostoru smo razstavili čudovite izdelke Društva klekljaric Mežiške doline, sekcije Mežica, ki so zaradi svoje posebnosti in široke palete izdelkov zasedle ves prostor. Naj kar med naštevanjem sodelujočih povem o vtisih obiskovalcev. Klekljarice nas vedno navdušijo s svojo izredno vztrajnostjo pri prepletanju nitk in estetko dovršenostjo svojih izdelkov. Na vsaki razstavi v kraju in izven njega pa nam ponudijo nove možnosti uporabe klekljanja. Drugi prostor je bil namenjen predstavitvi izdelkov, ki nastajajo v skupinah, ki delujejo v MCM. Razstavljene

so bile tehnike kvačkanja, vezenja, oblikovanja gline, papirja, ročno oblikovane vizitke za vse priložnosti, različen nakit in drobni ročno kovani izdelki. Mnogi obiskovalci niso mogli mimo miz, brez da bi se dotaknili izdelka in si ga dodobra ogledali. Želeli smo, da je poudarek te razstave na tematiki koroške pokrajine, njene kulture in navad ljudi, ki živimo in so živeli na tem koščku slovenske zemlje. Ta tematika je prišla najbolj do izraza pri izdelkih v veliki dvorani, kjer so bila predstavljena dela iz lesa, kovine in volne. Tu smo lahko občudovali Rudarja, Sv. Barbaro, zaščitnico rudarjev, Prežihove Solzice, Graufovo kaščo, mnoge lesene skulpture, lesena orodja, miniaturne lojtrske vozove, skrinje, stare lesene ure, pletiva iz domače volne in mnogo drugih drobnih izdelkov, ki so obogatili

razstavo. Poudariti moram tudi prisotnost amaterskih slikarjev, ki so pred nas razgrnili svoja dela. Letos smo prvič lahko videli tudi slikarske mojstrovine udeležencev slikarske šole akademskega slikarja Stanislava Makuca, ki ima vedno večje število članov in članic. Preden navedem imena vseh razstavljavcev, se jim organizatorji zahvaljujemo za vse njihove prispevke in dodajamo željo, da jim vse, kar z ljubeznijo ustvarjajo, dobro uspe in da s svojimi idejami bogatijo sebe in tudi nas, ki smo opazovalci in občudovalci tega. Seveda pa bi razstava izzzvenela hladno, če je nebi ogrele pesmi skupine Gorna in tople besede g. Petra Peruzzija ob otvoritvi PRVE VELIKE RAZSTAVE AMATERSKIH USTVARJALCEV V MEŽICI. Na razstavi so s svojimi izdelki sodelovali: Slike:

Slikarska šola MCM in slikarji: Vida Kresnik Hrovat, Ivan Podovšovnik, Miran Avberšek in Joc Pečičnik, izdelki iz lesa: Janez Grauf, Rudi Novak in Franc Smuk, izdelki iz papirja: Anica Pušnik, Ina Pečičnik in Milan Piko, izdelki iz gline: Marjana Ovnič, kovaški izdelki: Tilen Šumah, nakit: Marta Pečiček in Franja Kočan, izdelki iz blaga: Suzana Kumer, Silva Polajner, Jožica Permanšek, pleteni izdelki: ustvarjalni skupini Dimke in Lipa, Bernarda Ivartnik, Anica Matkovič in Ana Frece, klekljani izdelki: Društvo klekljaric Mežiške doline sekcija Mežica. Zahvaljujemo se vsem, ki ste predstavili svoje unikatne izdelke, in si v prihodnje želimo, da bi takšno razstavo ponovili tudi naslednje leto in še povečali število sodelujočih.

**Leopoldina Šegel in
Tatjana Smuk**

DAN EVROPSKEGA SODELOVANJA v Geoparku Karavanke

Pod pokroviteljstvom Evropske komisije in programa INTERACT so v mesecu septembru po celotni Evropi že sedmo leto zapored potekale prireditve ob Dnevu evropskega sodelovanja (EC day) 2018.

Cilj je bil predstaviti projekte in programe, ki jih države članice uresničujejo s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj. Letošnje leto so dogodki potekali pod sloganom *Painting our future together*, s čimer se je želel poudariti pomen dosežkov evropskih regij in držav pri čezmejnem sodelovanju in vpliv le-teh pri oblikovanju skupne prihodnosti.

Program sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo v obdobju 2014 – 2020 je v petek, 21. septembra 2018, skupaj s

programskim partnerjem Deželna vlada Koroške (Amt der Kärntner Landesregierung) in projektnim partnerjem Geopark Karavanke/ Karawanken organiziral čezmejni dogodek z naslovom »Doživeti čezmejni Geopark«.

Več kot 360 udeležencev se je najprej zbralo v Mežici, pred Turističnim rudnikom in muzejem Podzemlje Pece. Po uvodnem pozdravu **mag. Nine Seljak**, vodje organa upravljanja programa, **mag. Suzane Fajmut Štrucl**, direktorice Pod-

zemlja Pece d.o.o., in **mag. Geralda Hartmanna**, poslovodje Geoparka Karavanke, je sledil nastop otroškega pevskega zbora OŠ Mežica, ki je v svoj program vključil tudi geopark himno »Mi smo v geoparku doma«.

Po ogledu nekdanjega rudnika svinca in cinka so se udeleženci podali na avstrijsko stran, kjer so se z gondolo povzpeli na goro Peco. Po kratkem panoramskem sprehodu sta zbrane pozdravila in nagovorila predstavnika avstrijske in slo-

venske strani, in sicer 2. predsednik deželnega parlamenta, župan **Jakob Strauß**, in **Dimitrij Pur**, namestnik vodje organa upravljanja programa. Navzoče so na Peci pozdravili tudi osnovnošolci Ljudske šole Lavamünd in s pevskim vložkom popestrili kosilo. Učenci vseh treh Karavanke UNESCO Globalni Geopark izobraževalnih centrov (OŠ Črna na Koroškem, OŠ Mežica, VS Lavamünd) ter učenci Evropske šole LŠ Šmihel pri Pliberku so posebej za ta dogodek pripravili inovativne ilustracije na temo Geopark Karavanke in evropska prihodnost.

Namen prireditve je bil poleg druženja in izmenjave izkušenj ter mnenj predvsem predstavitev projektov, ki so v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija-Avstrija sofinancirani s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj. Poleg projekta EUfutuR, ki poteka od leta 2016, sta bila predstavljena projekta z akronimoma NaKult in NatureGame, ki sta

se pričela izvajati v letošnjem letu.

Skupna vrednost projekta **NatureGame** (Naravni-geološki igralni prostor Peca) je približno 2.3 milijona €. V projektu, katerega glavni namen je nadgraditi mrežo obstoječih izletniških točk in jih povezati v skupen, inovativen produkt, ki bo v obliki igre podajal naravno pestrost našega območja, sodeluje 7 partnerjev z obeh strani meje. Poleg nove panoramske restavracije na gori Peci, ki bo vključevala interaktivno razstavo o geo- in biodiverziteti območja ter informacijski center Geoparka Karavanke, se bo pomembno dopolnila aktualna interpretacija geološke, naravne in kulturne dediščine v Mežici.

Projekt **NaKult** (Geološko pohodno doživetje v Geoparku Karavanke) združuje 8 partnerjev iz Slovenije in Avstrije. V okviru projekta, katerega skupna vrednost

je približno 1,9 milijona €, bo oblikovana daljinska pohodna pot okoli geoparka, s katero sledimo trendu pohodništva, ki pri nas in tudi v svetu stalno narašča. Čezmejne posebnosti na poti bodo posredovali geopark vodniki, ki bodo usposobljeni v okviru izobraževanj. Nova infrastruktura bo omogočala kakovostnejšo interpretacijo, atraktivnejše doživetje geološke pestrosti in njeno ohranjanje.

Pohodništvo postaja vedno bolj priljubljena in učinkovita oblika rekreacije. Vljudno vabljeni na zimska doživetja v Geoparku Karavanke – aktualne vodene pohode, termine katerih si lahko ogledate na spletni strani www.geopark-karawanken.at.

Darja Komar,
Gerald Hartmann
GEOPARK KARAVANKE

Fotografije:
Urosh Grabner

Kulturno društvo Pihalni orkester Rudnika Mežica

Kaj smo počeli letos?

Kulturno društvo Pihalni orkester Rudnika Mežica je bilo ustanovljeno leta 1901 in neprekinjeno deluje vse do današnjih dni.

Ves čas se udeležujemo tekmovanj, ki jih organizirata Javni sklad za kulturo in Zveza slovenskih godb. Na našem zadnjem tekmovanju orkestro v 2. težavnostni stopnji leta 2017 smo osvojili srebrno plaketo.

Vsako leto organiziramo več samostojnih koncertov v domačem kraju ter v

občini Črna na Koroškem. Naši koncerti in nastopi so pravzaprav že tradicionalni. Vsako leto izvedemo koncert v Žerjavu, ob njihovem krajevnem prazniku, ob koncu junija je v Mežici Kresni večer, kjer imamo promenadni koncert pred Narodnim domom v sodelovanju z moškim pevskim zborom

Snemanje za oddajo Dobro jutro

Prvi nastop novih članov v Žerjavu

Gostovanje na Ohridu

Snemanje za oddajo Dobro jutro

Mežiški knapi ter Turističnim društvom Mežica, zadnji vikend v juniju pa že od samega začetka sodelujemo pri Najeviski lipi, kjer igramo zabavnejši program. Najbolj obiskana, organizacijsko, finančno in instrumentalno zahtevna sta Miklavžev koncert v Črni na Koroškem ter Božični koncert v Mežici. Že nekaj let v naš orkester vključujemo znane slovenske vokalne in instrumentalne soliste. Letošnje leto bodo gostje Četrta dimenzija, ki praznuje 40. Obletnico, ter citrarka Tina Kseneman. Ob tej priložnosti vse vljudno vabimo na naš koncert.

Poleg koncertov igramo še prvomajsko budnico v Mežici, Žerjavu in Črni na Koroškem, ki je za nas po eni strani zelo prijetno druženje, po drugi strani pa precej fizično in kondicijsko naporna, saj igramo skupaj okrog 12 ur. Budnica se vsako leto konča z igranjem pod šotorom, kjer SKEI Koroške organizira druženje za svoje člane.

V mesecu novembru vsako leto sodelujemo na komemoraciji v Mežici in v

Črni na Koroškem. Poleg teh tradicionalnih obveznosti orkester sodeluje še na različnih prireditvah, proslavah, paradah ob jubilejnih obletnicah drugih orkestrrov in ne smemo pozabiti na pogrebe, ki jih je okoli 40 letno. Junija je orkester gostoval na Ohridu, na kar smo zelo ponosni, saj smo bili izbrani na razpisu Slovenskega veleposlaništva v Makedoniji. Na Ohridu se je zbralo preko 700 slovenskih članov in članic različnih društev, od folklore, pevskih zborov, pihalnih orkestrrov ..., ki so predstavili del svojega programa in s tem našo slovensko kulturno dediščino. V začetku septembra je orkester prvič sodeloval v Velenju na Knap festu. Ne smemo pozabiti na sodelovanje pri oddaji Dobro jutro, kjer so predstavili Mežico širni Sloveniji.

Vsi ti nastopi pa zahtevajo veliko odrekovanja, prilagajanja in časa. Včasih ne utegnemo pojesti kosila, drugič si moramo menjati službene izmene, tretjič vzamemo dopust. Vse to pa delamo z veseljem in srcem. Med člani

so se spletle prave prijateljske vezi, kar pomeni druženje tudi v prostem času. Posledično igramo tudi na neuradnih nastopih, največkrat na praznovanjih okroglih jubilejev.

Orkester se je v letošnjem letu precej številčno okrepil, saj se nam je meseca januarja priključilo sedemnajst mladih glasbenikov in glasbenic iz Mežice in Črne. Orkester šteje sedaj okoli 80 članov, največ do sedaj. Novi člani so našo starostno strukturo pomladili in prinesli novo energijo ter zagon. Na drugi strani pa smo v zadnjem letu zelo veliko izgubili, saj so nas zapustili kar trije zvesti godbeniki – Franc Ipavic, Otmar Perklič in Ervin Hercog. Vsi trije so več kot petdeset let igrali v našem orkestru, imeli različne funkcije in bili ves čas redni in aktivni pri vseh nastopih. Otmar Perklič je bil naš častni član, Franc Ipavic in Ervin Hercog sta igrala in bila povezana z glasbo do konca svojih dni. Še enkrat en velik poklon in zahvala za njihov pečat v našem orkestru.

Predsednica KD PORM
Mateja Bruder

Če vemo, da uni/uno pomeni ena in da forma pomeni oblika, videz, potem vemo tudi, da izraz UNIFORMA opredeljuje dogovorjeno ali predpisano enotno oblačilo, s katerim člani določene skupine izražajo svojo pripadnost. V nekaj naslednjih številkah se bomo, kot ste verjetno že ugotovili, ukvarjali z uniformami. Se seznanili s tistimi, ki jih najpogosteje srečujemo, poizkušali izvedeti, zakaj so takšne, kakršne so, pa izbrskati še kakšno zanimivost ali zgodbico, povezano z njimi.

Glede na to, kje smo doma, je izbira prve logična. Seveda bo to rudarska uniforma. No,

SVEČANA RUDARSKA UNIFORMA,

če sem natančnejša. Tiste delovne (modra ali siva delovna bandura, gumijasti škornji, v njih pa namesto nogavic »fece« = kosi flanelastega blaga, ovitega okoli stopal) so odšle v zgodovino.

Slovesna rudarska uniforma, ki je z malenkostnimi razlikami poznana po vsej Evropi, pa ostaja. Je črne barve, krasi jo 28 zlatih gumbov, poleg spadajo še bela srajca, bele rokavice in kapa/pokrivalo. Rudarji jo nosijo ob slovesnih priložnostih, z njo se zadnjič poslovijo od delovnega tovariša, nekateri so v njej tudi pokopani.

V tako uniformo (z malenkostnimi spremembami ali dodatki) so oblečeni tudi godbeniki rudniških godb.

Pravzaprav je zanimivo, kako malo podatkov je najti o nastanku tega oblačila. Na srečo mi je, po mojem le delno uspešnem iskanju podatkov, na pomoč priskočil naš sokrajan - mag Tadej Pungartnik,

univ dipl etnolog in kulturni antropolog.

Črna rudarska uniforma, kot jo poznamo danes, je nastala v 18. stoletju na Saškem. Omenja se v enem izmed saških oblačilnih redov tistega časa, kjer sta natančno opredeljena vrsta blaga in kroj. Izgled današnjih uniform pa je zakoličil predpis iz leta 1890, ki ga je izdalo ministrstvo, pristojno za rudarstvo (Avstro-Ogrska monarhija).

Uniforme v kovinskih rudnikih in premogovnikih so črne. Večina solnih rudnikov pa uporablja kombinacijo črnega suknjiča in belih hlač.

K slavnostni uniformi spadajo tudi bele rokavice in bela srajca.

Uniforme so v osnovi povsod po Evropi enake. Razlikujejo se v določenih detajlih, predvsem pa so razlike v pokrivalih – ta so različno oblikovana in okrašena. Rudarji imajo na primer bele perjanice, topilničarji rdeče ... Barva perjanice lahko simbolizi-

ra tudi posamezni revir določenega rudnika.

Pa si pogledjmo slavnostno (ponekod jo imenujejo tudi paradna) rudarsko uniformo malo podrobneje:

- **Črna barva** poleg tega, da je slovesna, predstavlja temino jamskih globočin ter težavnost dela pod zemljo.
- **28 zlatih gumbov**, na katerih sta upodobljeni prekrizani rudarski kladivi, prestavlja starost zavetnice rudarjev (in še mnogih drugih poklicev) – sv. Barbare, ki je v nasprotju z očetovimi željami sprejela krščansko vero in se ji kljub mučenju ni odrekla. Na koncu naj bi jo (staro osemindvajset let) obglavil lastni oče. Zlati gumbi, ki zapirajo suknjič, so razporejeni še na rokavih ter diagonalno na prsnem delu. Število pa ni enako na vseh uniformah, tudi razporeditev gumbov ni povsod enaka; večinoma jih je na rokavih in prsih po 5 (4x2=20), za za-

penjanje pa služi preostalih osem (...+8=28). Na nekaterih uniformah je pa gumb 29 – očitno ni popolnoma natančnega podatka/dogovora o tem, ali je sv. Barbara ob smrti štela 28 ali 29 let. Zakaj so gumbi zlati? *Zlata barva predstavlja sonce, luč.* Jaz pa ugibam, da ta barva morda ponazarja tudi bogastvo, ki ga rudarji prinašajo izpod zemlje.

- **Bela barva rokavic** predstavlja svetlobo, čistost, svečanost – za razliko od zgaranih, temnih delovnih rok rudarjev.
- **Resice**, pritrjene na širokih epoletah, našitih na rokavih, simbolizirajo *stenj oljnih ru-*

darskih svetilk.

- **Pokrivala** se po Evropi, kot že rečeno, med seboj razlikujejo. Zakaj je »naše« tako, kakršno je, mi žal ni uspelo ugotoviti.

Slavnostne uniforme nekdanj ni mogel dobiti kar vsak. Moral se je izkazati pri delu, pri tovariškem odnosu do sodelavcev ter z odgovornim obnašanjem.

Kasneje so uniformo v prvi vrsti dobili maturanti rudarskih šol in diplomanti montanistike. Imeli so jih tudi vsi vodilni delavci rudnikov in uradniki na ministrstvu ter inšpektorji.

Rudarji so jih po navadi dobili po nekaj letih neprekinjenega dela.

Ženske – rudarke, ki so nekoč prav tako delale v rudniških rovih, jih niso nosile.

Uniforme so rudarji obdržali do smrti. Nekatere so v njih tudi pokopali. Danes vsako društvo dodeljevanje in eventuelno vračanje uniform ureja po svoje in ni enotnih pravil.

Zato lahko tako celotno uniformo kot njene posamezne dele (suknjič, kapo ...) najdemo in kupimo na »bolhi«. Zame je glede na ponos rudarja, ki je v preteklosti tako uniformo dobil in jo spoštljivo nosil, to kar malo žalosten podatek.

Pri nas malo spremenjeno varianto slovesne rudarske uniforme nosijo tudi godbeniki pihalnega orkestra. Da bi se razlikovali od knapov, so si godbeniki omislili zeleno črto na zunanjem šivu hlačnic, enake barve je tudi široka epoleta

z rudarskim znakom, našita na rokavih. Taka zelena barva je tudi na rudarski ter mežiški zastavi in znaku. Pomen? Morda zelena ponazarja travnike in gozdove – naravo kot nasprotje podzemlja, ki so jo zato rudarji znali še toliko bolj ceniti. Tudi gumbi na uniformi godbenikov so drugačni – pod prekrizanimi rudarskima kladi voma je podložena lira.

Godbeniki so do 1. svetovne vojne nosili pokrivala (tako imenovani kalpak) z belimi perjanicami. Potem je kar nekajkrat prišlo do sprememb in nazadnje so dobili črne čepice, kakršne imajo še danes.

Pevci MPZ Mežiški knapi so imeli sprva knapovške, povsem črne uniforme. A ker imajo kar nekaj »podedovanih«, lahko tudi pri pevcih najdemo na hlačah zeleno črto, po drugi strani pa gumbom na nekaterih uniformah pihalnega orkestra manjka lira.

A, kot je omenil že g Pungartnik, glede uniform povsem enotnih pravil ni.

Za konec le še to: Nošenje uniforme – vsake uniforme! – je bilo, in je še, nekaj častnega. Zato bi bilo prav vsakega, ki prvič prejme uniformo, podučiti: ko si oblečen v uniformo, predstavljaš svojo stanovsko skupnost, zato se moraš obnašati resno, spoštljivo, ponosno in preudarno. *Poznati in upoštevati je treba pravila lepega vedenja ter upoštevati protokol prireditve ali slovesnosti.*

Pa srečno!

Ida Paradiž

SMET OB TRESKI

Tilen Stepišnik (levo) in Miha Erič

Na Večerih ob treski običajno predstavljamo literaturo, 20. oktobra 2018 pa smo shajali skoraj brez besed. Vse, kar je bilo pomembno, je povedala glasba.

Ob treski smo namreč predstavili glasbeni prvenec zasedbe SMET Dolga pota. Zasedba SMET sta Tilen Stepišnik in Miha Erič. To sta glasbenika, ki poprimeta za številne instrumente in prav nobena zvrst jima ni tuja. Igrata v mnogih zasedbah in sodelujeta s številnimi glasbeniki. Tokrat sta združila moči in ideje ter ustvarila niz avtorskih skladb. Tilen Stepišnik je skladatelj, pedagog, multiinstrumentalist, kitarist, Miha Erič smo lani spoznali kot grafika, tokrat pa je nastopil v vlogi skladatelja, lap steel kitarista in predvsem kot mojstra ustne harmonike. Mlada glasbenika sta razložila, da je ime zasedbe izpeljano iz začetnic njunih imen in priimkov, hkrati pa namiguje na dejstvo, da so jima ob delovanju v drugih zasedbah ostale številne glasbene drobtinice, »smeti«, iz katerih sta sedaj ustvarila novo glasbo.

Dolga pota so sicer prvenec zasedbe Smet, a so izdelek izkušenih glasbenih mačkov. Izključno instrumentalna glasba na novi zgoščenki je zagotovo vredna (večkratnega) poslušanja. Prvo spoznavanje z novimi skladbami smo organizirali v Društvu Literarno gledališče Treska Mežica v mali dvorani Narodnega doma v Mežici, kjer je program pripravila Natalija Šepul Erič. Za pomoč se zahvaljujemo Občini Mežica, Zavodu Orbita, podjetju Elstik d.o.o. in osebju ND Mežica.

Ajda Vase

MOŽA IN ŽENO JU JE USTVARIL

Martin Perčič med predavanjem

»Človeštva ne bo rešila ekonomija ali politika, temveč ga lahko reši le zdrava povezanost dveh oseb – moža in žene, ki se iskreno in brezpogojno ljubita ter drug drugemu darujeta samega sebe.«

Tako je v povzetku svoje magistrske naloge napisal magister teologije iz Mežice Martin Perčič. Na Večer ob treski smo ga povabili, da bi še zunaj akademskih krogov predstavil svoje magistrsko delo z naslovom Sveti zakon in spolnost v luči teologije odnosa pri apostolu Pavlu in Janezu Pavlu II. Tako je v petek, 16. Novembra, v dvorani Gostilne Krebs v Mežici temo predstavil skozi predavanje z naslovom Moža in ženo ju je ustvaril.

Mladi teolog je spregovoril o svetopisemskih omembah odnosov med moškimi in ženskami ter o okoliščinah, v katerih so nekatera besedila nastala, ter pomenu tekstov tudi za današnji čas. Drugi del predavanja je bil namenjen teologiji tega področja sv. Janeza Pavla II.

Martin Perčič, mag. teol., je suvereno in mestoma humorno predstavil svoje delo, ki ga je opravil v času priprave magistrskega dela. Prijetno predavanje se je nato prelilo v sproščen klepet z novopečenim magistrom. Društvo Literarno gledališče Treska Mežica je s tem večerom za letos zaključilo svoj program. Za pomoč se zahvaljujemo Občini Mežica, Gostilni Krebs, podjetju Elstik d.o.o., še posebej pa seveda predavatelju Martinu.

Ajda Vase

CIAO! Cześć! MOI!

Na Gimnaziji Ravne na Koroškem je od 12.11. do 16.11.2018 potekal projekt Erasmus+ Bereit für Erwachsenen leben – Pripravljeni na odraslo življenje. Projekt na temo o pretirani uporabi interneta in zasvojenosti z njim smo izvajali skupaj s prišleki iz Averse in Barija (Italija), Nidžice (Poljska) in Hanka (Finska). V ta namen je šola pripravila razne aktivnosti, predavanja, ogleda in izlete, vloga gostiteljev pa je pripadala dijakom, ki so se odločili v projektu sodelovati in dijake iz zgoraj naštetih mest sprejeti na dom. Med temi dijaki sem bila tudi sama.

S projektom nas je profesorica seznanila že v začetku leta in do datuma njihovega prihoda, ki smo ga vsi navdušeno pričakovali, se je zdelo še ogromno časa. Količina tega časa pa se je kar naenkrat občutno zmanjšala in zgoraj omenjeni datum je že stal pred našimi vrati, z njim pa tudi 15 letno dekle iz Italije in njen kovček, ki sta imela namen naše

stanovanje naseliti za teden dni. Pred njenim prihodom so se mi pričele po glavi poditi ne tako prijetne misli. Začetno navdušenje so zamenjali razni dvomi in pomisleki. Kaj, če se ne bova razumeli in ji tukaj ne bo všeč? Bo sploh jedla bicin štrudl, ki ga je spekla ob njenem prihodu? Kaj, če se ukvarja s sumljivimi posli ali pa v prostem času opravlja obrede, s katerimi lahko v naše stanovanje priključijo bitja netvarne narave? Kmalu sem ugotovila, da so bili vsi ti neumni pomisleki odveč. Že prvi dan sem Raffaelli, kot je bilo gostji ime, razkazala Mežico, ki je v primerjavi z mestom v bližini Neaplja, Averso (52000 prebivalcev), kjer živi, zelo mirno mesto. To se ji je, poleg tukajšnje pokrajine in rudnika, kamor smo šli skupaj s šolo, zdelo čudovito. Kot večina drugih je bila navdušena nad našo prestolnico Ljubljano. Kar pa se tiče kulinarike, so ji še vedno najbolj tekstile testenine in pica, ki se je, mimogrede, rodila v istem mestu kot ona. Komunicirali sva v angleškem jeziku, čeprav je bil to projekt za nemščino. Veliko je k sporazumevanju pripomogel prevajalnik, pa tudi govorica rok, mimo katere Italijani ne morejo. Poleg vseh drugih znamenitosti je imela možnost spoznati tudi naše nepredvidljive avtobuse, s katerimi sva se zjutraj vozili v šolo. Vlogo popoldanskega prevoznika pa so igrali starši, za katere ta izmenjava prav tako ni bila mačji kašelj. V tem tednu so namreč (vsaj pri nas) še izdatno skrbeli za čistočo stanovanja, kuhali in pekli ter sostanovalce iz tujine spraševali po počutju in morebitni lakoti.

Čeprav sem v preteklem tednu na trenutke pogrešala svoje udobno ležišče, saj sem noči preživljala v dnevni sobi na malo manj udobnem ležišču, bi se, če bi imela možnost za tako izkušnjo odločila ponovno. Med drugim sem si razširila (sicer še vedno skromno) italijansko besedišče, spoznala tuje kulture, navade in ljudi, s katerimi smo ob druženju doživeli teden poln nepozabnih doživetij.

Martina Kordež

DAN BOJA PROTI AIDSU

PRVI DECEMBER – DAN BOJA PROTI AIDSU

Kot vsako leto do zdaj smo se člani Izobraževalno – kulturnega društva mladih Perkmandelci Mežica zopet angažirali in ozaveščali ljudi o boju proti aidsu. V petek, 30. novembra, v dopoldanskem času sta naša člana pripravila stojnico v Osnovi šoli Mežica, kjer sta šolarjem delila letake in rdeče pentlje ter jim predstavili pomen boja proti aidsu. V soboto, 1. decembra, smo imeli stojnico na Barbarinem sejmu, kjer smo bili dokaj presenečeni nad slabo ozaveščenostjo domačinov o pomenu rdeče pentlje. Veliko obiskovalcev jo je zavrnilo, češ: »Saj jaz tega ne rabim«, ali pa so enostavno ignorirali naše sporočilo. Čeprav je odraslim ob omembi dneva boja proti aidsu postalo nerodno, smo bili veseli, da so šolarji na Osnovni šoli dovolj radovedni in postavljajo vprašanja o bolezni in zaščiti pred njo. In tu je naša prihodnost.

Člani IKDM Perkmandelci

ČAROVNIŠKI ŠPORTNI DAN

PROJEKT ČAROVNIŠKI ŠPORTNI DAN

27.10.2018 so telovadnico osnovne šole Mežica okupirali čarovnice, duhci, okostnjaki in zombiji. Odvijal se je namreč prvi čarovniški športni dan, ki smo ga Perkmandelci pripravili za naše najmlajše. Vrata so se odprla točno ob 12. uri in telovadnico sta napolnila otroški smeh in razposajenost. Otroci so lahko izbirali med različnimi delavnicami, kjer so izdelovali buče, pajkce, netopirje in druga temna bitja, ki prilezejo na plan ob dnevu čarovnic. Za urejenost frizur je poskrbela frizerka, ki je s kitkami in barvnimi spreji polepšala marsikatero otroško glavico. Spretnim prstom pa se je prepustila tudi kakšna mamica. Za piko na i pa so obiskovalci urejeni frizuri lahko dodali postlikavo obraza. Tako je čez čas po telovadnici tekalo na desetine čarovnic, mumij, duhcev in še koga. Ker pa je bil dan poimenovan športni dan, seveda ni manjkalo športnih aktivnosti. Otroci so se lahko zabavali z zorbi, se preizkusili na športnem poligonu, igrali moštvene igre z žogo ... Daleč največ pozornosti pa so seveda pritegnila naša napihljiva igrala, ki so bila okupirana skozi ves dan. Ves čas je dogajanje spremljala naša prijazna čarovnica, ki pa ni nikogar začarala, ampak je otrokom delila bonbone in sok. Perkmandelci smo bili nad obiskom čarovniškega športnega dne več kot navdušeni. Obisk naših projektov se iz leta v leto veča, na kar smo še posebej ponosni. Otroci nam dajejo navdih za organizacijo projektov, zato lahko z gotovostjo trdimo, da se zopet vidimo naslednjo leto ob dnevu čarovnic.

Člani IKDM Perkmandelci

ŠPORTNA URA NAJMLAJŠIH

Noben poljub, ki ga daš otroku, ni izgubljen,
ne izraz veselja, ne dotik v pomiritev,
nobena pesem, nobena zgodba o čudesih.
Vse to se bo zlilo v tisto, kar bo postal.

(Pam Brown)

Strokovne delavke vrtca se zavedamo, da je gibanje otrokova primarna potreba in ima zelo pomembno vlogo za optimalen otrokov razvoj. Z gibanjem otrok zaznava in odkriva svoje telo, preizkuša, kaj telo zmore, doživlja veselje in ponos ob razvijajočih se sposobnostih in spretnostih ter gradi zaupanje vase. Hkrati daje gibanje otroku občutek ugodja, varnosti, veselja ter dobrega počutja. Z gibanjem otrok raziskuje, spoznava in dojema svet okrog sebe (Hodnik Čadež in Filipčič, 2002).

Vsak dan na vrtcu, na dvorišču in na sprehodih ter občasno tudi v telovadnici otrokom omogočamo, da pridobijo čim več gibalnih izkušenj, ter tako vplivamo tudi na razvoj drugih sposobnosti.

Skupaj s starši pa smo izvedli čisto pravo gibalno uro v šolski telovadnici. Najprej smo se prijetno ogreli, nato pa so se otroci s pomočjo staršev ali pa kar skupaj z njimi plazili pod ovirami, premagovali ovire, preizkušali ravnotežje, se kotalili, skakali, božali, prevažali s prtom, gugali na prt, opazovali ter preizkušali ustvarjalnost in vztrajnost staršev.

Ob koncu pa smo zapeli še nekaj pesmic, nekateri so prepevali, drugi kazali z rokami, na vseh obrazih pa je bilo zaznati zadovoljstvo, veselje in srečo.

Romana, Milena, Mirica in Mateja

PRVOŠOLCI POSADILI SVOJE DREVO

Petek, 9.11.2018, je bil prav poseben dan za naše prvošolce, saj so nad starim kopališčem posadili svoje drevo. Na pobudo Matjaža Ferariča je sajenje dreves postalo že prava tradicija na OŠ Mežica in tudi generacija 2018/19 je tradicijo nadaljevala in posadila NAVADNI GABER. Ob drevesu so zapeli pesmi ter mu izrekli iskrene otroške želje, za katere verjamemo, da se bodo v prihodnosti uresničile. Okoli drevesa so položili tudi kamenčke s svojimi imeni, ki mu bodo delali družbo. Za darilo je vsak učenec prejel knjigo g. M. Ferariča: Kostanj, hrast in breza, v katero so zabeležili ta poseben dogodek. Učenci so naslednje dni veselo obiskovali drevo in nam o tem poročali, mi pa upamo, da se bodo v njegovo zavetje vračali čim večkrat in v vseh pogledih rastle skupaj z njim.

Učiteljica 1. razredov

Dobrovoljčki gostili Ribiča Pepeta

Tudi v letošnjem šolskem letu otroci naše šole od 1. do 5. razreda plešejo v interesni dejavnosti »Dobrovoljčki«, ki jo redno in z dobro voljo obiskujejo, ter se pridno učijo novih koreografij in razvijajo nove in nove plesne korake.

V mlajši skupini plešejo otroci 1. in 2. razreda, v starejši skupini pa otroci 3., 4. in 5. razreda. Med Dobrovoljčki starejše skupine je tudi nekaj učenek 6. in 7. razreda, katere so moje prave pomočnice. Še posebej veseli pa smo letošnjih novincev – prvošolčkov, ki so se takoj na začetku šolskega leta že vpisali v interesno dejavnost in želeli postati Dobrovoljčki.

Dobrovoljčki so pod mojim mentorstvom ob zaključku lanskega šolskega leta 2017/18 zopet pripravili zaključno prireditev z naslovom »Dobrovoljčki plešemo doma in po svetu«.

Plesali so v veliki telovadnici in to kar trikrat, za

otroke vrtca Mežica in njihove vzgojiteljice, za učence in vse zaposlene na naši šoli in še za vse sorodnike, znance ter Mežičarje. Vsi obiskovalci so bili zelo navdušeni, plesalci Dobrovoljčki pa so bili nagrajeni z velikim aplavzom in pohvalami.

Pred kratkim pa sem pisala Ribiču Pepetu in ga povabila na našo šolo. Vabilu se je hitro odzval in res prišel k nam. S sabo je pripeljal tudi urednici Otroškega programa RTV Slovenija. Najprej smo se pozdravili in spoznali odrasli, nato pa je Ribič Pepe želel spoznati tudi moje Dobrovoljčke.

Hitro so vsi pritekli v malo telovadnico, tam pa so s Pepetom zapeli in zaplesali. Obiska Ribiča Pepeta smo bili zelo veseli. Obljubil nam je, da naslednjič pripelje še svoja prijatelja, papagaja Kakaduja in lisjaka Foksnerja.

Ne boste verjeli, ampak zmenili smo se celo za snemanje čisto prave oddaje. Snemanje bo naslednje koledarsko leto, meseca januarja ali pa februarja. Oddajo si boste lahko ogledali po televiziji, na prvem programu nacionalne televizije, točen datum pa vam še pravočasno javimo. Zelo smo veseli in ponosni, saj bomo Dobrovoljčki postali pravi filmski igralci in igralke. Gledala nas bo cela Slovenija!

Mateja Korasa

Kaj vse smo že spoznali, se naučili in naredili prvošolci?

Kljub temu, da se nam zdi, da so naši prvošolci šele dobro prestopili šolski prag, so že marsikaj doživeli in se marsičesa naučili.

V mesecu septembru smo imeli tehniški dan na temo **Policija – Varno v prometu**. Dan se je pričel z obiskom **policista Saša Hovnika**, ki je preveril naše znanje o prometu in nas

nato povabil na učni sprehod po Mežici. Na poti nas je spremljal prav poseben medvedji **policist Leon**, ki je zelo dobro poznal pravila vedenja v prometu, kasneje pa se nam je pridružil še mežiški župan, **g. Dušan Krebl**, ki je z nami varno prepešal preostanek poti od občine, do ND in nazaj v šolo. Prav tako smo odtekli svoj **prvi šolski kros** in pokazali svoje

športne sposobnosti.

V mesecu oktobru smo obiskali **gasilce**, se preizkusili v gašenju požara, spoznali gasilski avtomobil ter se dvignili visoko v nebo s čisto pravo gasilsko lestvijo. V okviru naravnoslovnega dne smo odšli po znanje na **Turistično kmetijo Kajžar**, kjer smo se izkazali kot izjemno pridni pobiralci sadja

in si prislužili pravo kmečko malico s sladkim moštom.

V mesecu novembru smo nad kopališčem **posadili svoje drevo – gaber**, ki bo z nami raslo in nas spremljalo na naši poti. Tretji petek v mesecu smo imeli **tradicionalni slovenski zajtrk**, kjer je prvošolce najprej obiskal čebelar Pavel Praper, jim predstavil delo čebelarja ter slovensko čebelo sivko. Sledil je zajtrk iz pridelkov lokalnih kmetij iz okolice Mežice. Zajtrkovali smo domače maslo, med, mleko, ržen kruh in jabolka.

Med vsemi dejavnostmi smo se naučili prvih števil in se že pripravljamo, da zapišemo prve črke, kljub vsemu pa nam vedno ostane še dovolj časa za igro in prijetno sproščeno druženje.

Lucija Štrekelj

Svetovni dan hrane in Tradicionalni slovenski zajtrk 2018

Svetovni dan hrane se praznuje vsako leto 16. oktobra. Uvedla ga je Organizacija Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo. Omenjeni datum je bil izbran, ker je bila organizacija na ta dan leta 1945 ustanovljena. Glavni namen svetovnega dneva hrane je opozarjanje, da v svetu živi veliko število ljudi, ki trpi za pomanjkanjem hrane. Svetovni dan hrane smo na OŠ Mežica obeležili z oddajo po šolskem radiu. Da pa bi bil ta dan za naše šolarje nekaj posebnega, pa smo jim v šolski kuhinji pripravili obrok, katerega je sestavljalo eksotično sadje, ki je zelo redko na njihovih jedilnikih. Vsak razred je čakala pripravljena košara, katero so sestavljali kokos, mango, ananas, papaja, marakuja ...

Že 16. novembra pa nas je čakal drugi pomemben dan – **Tradicionalni slovenski zajtrk**.

Projekt Tradicionalni slovenski zajtrk je nastal na pobudo Čebelarske zveze Slovenije, vključila pa so se tudi ministrstva za zdravje, šolstvo in kmetijstvo, Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije ter druge organizacije. Tudi na naši šoli smo izpeljali TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK. Jutro smo začeli z vsem dobro poznano Slavkovo pesmijo Čebelar in oddajo po šolskem radiu.

Učenci od 1. do 9. razreda so se na razrednih urah pogovarjali o pomenu zajtrka v okviru prehranjevalnih navad, sestavi zdravega krožnika, lokalno pridelani in predelani hrani, kulturnem prehranjevanju... V krogu svojih sošolcev in prisotnih učiteljev so zaužili osnovni obrok dneva, ki so ga pripravili v šolski kuhinji in za katerega so poskrbeli lokalni dobavitelji: **domači kruh** iz krušne peči je bil spečen na kmetiji Kajžar, **bio kravje mleko** dobavitelja Kele Kele, **bio surovo maslo** Ljubljanskih mlekarn, **domači med** je pridelal čebelar na Kmetiji Kajžar, **ekološka jabolka** pa nam je dobavil Pitos.

Na tem našem skupnem zajtrku se nam je pridružil tudi župan občine Mežica g. Dušan Krebel.

Osnovni cilj projekta Svetovni dan hrane in Tradicionalni slovenski zajtrk je izobraževati, obveščati in ozaveščati šolajočo se mladino in tudi širšo javnost o pomenu zajtrka v okviru prehranjevalnih navad, pomenu lokalno pridelanih živil slovenskega izvora, pomenu kmetijske dejavnosti za širše okolje in pomenu čebelarstva za kmetijsko pridelavo, gospodarske dejavnosti. Pomemben poudarek je tudi na splošnem ozaveščanju mladine o pomenu zdravega načina življenja, vključno s pomenom gibanja in izvajanja športnih aktivnosti.

Vodja prehrane na OŠ Mežica **Nina Pratnekar**

Dosežki mežiških učencev Glasbene šole Ravne

MEDNARODNO TEKMOVANJE ZA NAGRADO AVSENIK 2018

3. in 4. februarja 2018 je v Begunjah na Gorenjskem potekalo 12. mednarodno tekmovanje za nagrado Avsenik. Glasbeno šolo Ravne na Koroškem so **pod vodstvom mentorja**

Jožeta Mandla zastopali:

- Diatonična harmonika A kategorija: **Aljaž Reiter** 95,50 točk – zlato priznanje
- Diatonična harmonika B kategorija: **Florijan Ladinik** 97,00 točk – zlato priznanje

47. TEKMOVANJE MLADIH GLASBENIKOV REPUBLIKE SLOVENIJE-TEMSIG 2018

Tekmovanje je potekalo v tekmovalnih disciplinah violina, viola, violončelo, kontrabas, harfa, kitara, citre, orgle, komorne skupine s pihali in solfeggio. Organizirano je bilo na dveh ravneh:

- regijska tekmovanja na glasbenih šolah v raznih krajih Slovenije od 1. do 7. 2. 2018
- državno tekmovanje na glasbenih šolah gorenjske regije od 5. do 17. 3. 2018.

Na regijskem tekmovanju sta **pod mentorstvom učitelja Marka Strmčnika** v disciplini kitara 1. A kategorija nastopila **Manja Trost** in **Maks Lapanja**. Za izvedbo skladb je Manja dosegla uvrstitev na državno tekmovanje, Maks pa priznanje za udeležbo. Na državnem tekmovanju je z doseženimi 91,20 točkami Manja prejela srebrno priznanje.

DNEVI KITARE KRŠKO 2018

Manja Trost in **Maks Lapanja** sta zastopala Glasbeno šolo Ravne na Koroškem tudi na mednarodnem kitarskem tekmovanju »Dnevi kitare Krško 2018«, ki je potekalo v organizaciji Glasbene šole Krško in Društva Antonio Torres 7. in 8. aprila 2018 v Krškem.

V disciplini kitara solo 2. kategorija sta prejela srebrno priznanje.

13. MEDNARODNO HARMONIKARSKO TEKMOVANJE "PannoniAccordion 2018"

Od 9. do 12. maja 2018 je v Murski Soboti potekalo 13. mednarodno harmonikarsko tekmovanje "PannoniAccordion". Glasbeno šolo Ravne na Koroškem so **pod vodstvom mentorja**

Jožeta Mandla zastopali:

- Diatonična harmonika A kategorija: **Aljaž Reiter** 96,75 točk – I. nagrada, 1. mesto
- Diatonična harmonika C kategorija: **Florijan Ladinik** 94,88 točk – I. nagrada, 3. mesto

1. TEKMOVANJE ZA NAGRADO LOJZETA SLAKA

20. 10. 2018 je v Mirni Peči na Dolenjskem v okviru Festivala Slakove glasbe potekalo 1. tekmovanje za nagrado Lojzeta Slaka. Pred strokovno žirijo, ki so jo sestavljali Franc Mihelič, Toni Sotošek in Klemen Rošer so nastopili trije učenci Glasbene šole Ravne na Koroškem pod mentorstvom učitelja Jožeta Mandla. Tekmovalci so dosegli naslednji rezultat:

- Diatonična harmonika solo 1. A kategorija: **Aljaž Reiter** 95,00 točk – zlato priznanje
- Diatonična harmonika solo 1. C kategorija: **Tjaša Belinc** 90,33 točk – srebrno priznanje

2019

GLEDALIŠKI ABONMA

Vabljeni na predstave za izven
v letošnjem gledališkem abonmaju,
ki se je začel s 14. decembrom.

PROGRAM ABONMAJA:

TI NORI TENORJI

Šentjakobsko gledališče
14. december 2018

PREKLETI KADILCI

SNG Drama Ljubljana
4. januar 2019

STRAŠNI STARŠI

MGL
30. januar 2019

REALISTI

SNG Nova Gorica
9. februar 2019

SOLZICE

SNG Drama Ljubljana
1. marec 2019

Dobrodošli na sedežih kulture!

Spremljajte nas na naši spletni strani www.narodnidommezica.si
ter facebook in instagram profilu.

DOGODKI IN

1. 12. 2018

8.00 // BARBARIN SEJEM

Občina Mežica, Turistično društvo Mežica, Komunala Mežica

♦ PLATO PRED OBČINSKO STAVBO – TRG SVOBODE

4. 12. 2018

17.00 // PRAZNIK OBČINE MEŽICA – PROSLAVA S PODELITVIJO OBČINSKIH PRIZNANJ

Občina Mežica

♦ NARODNI DOM MEŽICA – VELIKA DVORANA

6. 12. 2018

16.00 // ODPRTO PRVENSTVO MEŽICE – STRELJANJE Z ZRAČNO PUŠKO IN PIŠTOLO

Strelsko društvo Tone Okrogar - Nestl Mežica

♦ STRELIŠČE ND MEŽICA

8. 12. 2018

15.00 // NAMIZNI TENIS – ODPRTO PRVENSTVO MEŽICE

Društvo za šport in rekreacijo

♦ TELOVADNICA OŠ MEŽICA

13. 12. 2018

17.00–19.00 // DAN ODPRTIH VRAT OŠ MEŽICA Z RAZSTAVO KLEKLJARIC

OŠ Mežica, Društvo klekljaric Koroške – sekcija Mežica

♦ OŠ MEŽICA

14. 12. 2018

19.30 // TI NORI TENORJI, GLEDALIŠKI ABONMA IN IZVEN (CENA ZA IZVEN: 18 EUR)

JKZ Narodni dom Mežica

♦ NARODNI DOM MEŽICA – VELIKA DVORANA

15. 12. 2018

18.00 // LETNI KONCERT MPZ MEŽIŠKI KNAPI

MPZ Mežiški knapi

♦ NARODNI DOM MEŽICA – VELIKA DVORANA

18. 12. 2018

17.00 // POHOD Z LUČKAMI V NEZNANO

OŠ Mežica, Planinsko društvo Mežica

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

17.00 // PREDBOŽIČNI KONCERT V PODZEMLJU PECE – TABU

Podzemlje Pece, d. o. o., Turistično društvo Mežica

♦ TURISTIČNI RUDNIK MEŽICA

19.30 // PREMIERA NA KOROŠKEM: PREDSTAVA, KI GRE NAROBE (CENA: 25 EUR)

JKZ Narodni dom Mežica

♦ NARODNI DOM MEŽICA – VELIKA DVORANA

20. 12. 2018

17.00 // ZAČETEK VESELEGA DOGAJANJA PRED ND – KRASITEV BOŽIČNEGA DREVESCA

Vrtec Mežica, OŠ Mežica

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

PRIREDITVE 2018

20. 12. 2018

18.00 // S PESMIJO V PRAZNIČNI ČAS — PREPEVANJE MEŽIŠKIH PEVSKIH ZBOROV

Pevski zbori v Občini Mežica, KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

21. 12. 2018

21.00 // OTVORITVENA ZABAVA S SKUPINO MAMBO KINGS + MONSUN BAND

KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

22. 12. 2018

14.00 // BOŽIČNO-NOVOLETNI DIRENDAJ ZA OTROKE

IKDM Perkmandelci

♦ OŠ MEŽICA

23. 12. 2018

17.00 // 17. SREČANJE Z BOŽIČKOM PRI PALČKOVI JAMI

Matevž Žlebnik, MPZ Viharniki

♦ PALČKOVA JAMA

25. 12. 2018

17.00 // UPRIZORITEV ŽIVIH JASLIC

KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

18.00 // BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA Z GOSTI

ČETRTRA DIMENZIJA

Pihalni orkester Rudnika Mežica

♦ TELOVADNICA OŠ MEŽICA

21.00 // BOŽIČNI KONCERT SKUPINE POP DESIGN + DJ

KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

27. 12. 2018

21.00 // PETAR GRAŠO IN KLAPA MORE

KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

28. 12. 2018

17.00 // KLEPET Z ŽUPANOM Z ANSAMBLOM PVANINSKI ABUHI IN ANSAMBLOM STIL

KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

31. 12. 2018

21.00 // SILVESTROVANJE Z ANSAMBLOM ROSA

KUD Peca

♦ PLATO PRED NARODNIM DOMOM MEŽICA

UREDNIŠKI
ODBOR

župan
Dušan Krebel

odgovorna urednica
Jerneja Vertačnik

direktor občinske uprave
Blaž Saloven

člani uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Ida Paradiž
Jon Petek

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.600 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosimo, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta – 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica

info@mezica.si

izdala
Občina Mežica

lektoriranje
Jerneja Vertačnik

fotografije
avtorji člankov

fotografija na naslovnici
Tatjana Smuk (Barbarin sejem)

oblikovanje
Jasna Kalčič Rajzer, atelje jk®

tisk
Malex d.o.o.

naklada
1.600 kosov